

**küçük
İskender
şiiire
'iltica'
etti!**

5

Hayatla uzlaşmayan şair: küçük İskender

7

Benzersiz olma cesareti:küçük İskender

Murat Gülsoy

11

Şiir ve hayat çok şey kaybetti

Mesut Kara

14

küçük İskender, ölüm, şiir...

Orhan Kahyaoğlu

17

küçük İskender'in yangında ilk kurtarılabilecekler listesi!

Altay Öktem

19

küçük İskender'e rüzgar gibi bir melankoli

Eylül Deniz Yaşar

22

Buralıydı, buradandı, buraydı

Kerim Akbaş

26

**küçük İskender'in sınırsızlığı,
durmaksızın genişleyen şiiri**

Nilay Özer

29

**Beyaz martı, kara kedi: küçük
İskender sahiden yaşadı**

Enver Topaloğlu

37

**İskender'e dair bölük pörçük
hatıralar**

Vecdi Erbay

41

**küçük İskender:'Bak! şiirler var,
mektuplar var, çocuklar var, sokaklar
var, kediler!'**

Halim Şafak

46

Gökyüzüne bir sır vereceğim

Sema Yayla Boza

51

küçük İskender için notlar

Vivet Kanatti

55

küçük İskender Kitapları

60

Yeni Çıkanlar-Çok Okunanlar

Sayı: 65 | Temmuz 2019

Yayın Sahibi

AND Gazetecilik ve Yayıncılık,

San. ve Tic. A.Ş. adına

Vedat Zencir

Genel Yayın Yönetmeni

Ali Duran Topuz

İcra Kurulu Başkanı ve

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ömer Araz

Yazı İşleri Müdürü

Cennet Sepetci / Anıl Mert Özsoy

Katkıda Bulunanlar

Deniz Durukan, Murat Gülsoy, Altay Öktem, Nilay Özer, Vecdi Erbay, Vivet Kanetti, Metin Kara, Kerim Akbaş, Enver Topaloğlu, Eylül Deniz Yılmaz, Halim Şafak ve Sema Yayla Boza, Orhan Kahyaoğlu

Yönetim Yeri:

Maslak Mahallesi Ahi Evran Cad.
Nazmi Akbacı İş Merkezi 233-234
Sarıyer/İstanbul
Santral (212) 3463601, Faks (212)
3463635

e-mail: info@gazeteduvar.com.tr
Duvar Kitap'ta yayımlanan yazı,
haber ve fotoğrafların her türlü telif
hakkı AND Gazetecilik ve Yayıncılık
Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye aittir. İzin
alınmadan, kaynak gösterilmeden ve
link verilmeden iktibas edilemez.

Başımız sağ olsun,

Şair küçük İskender 3 Temmuz'da şiire iltica etti!

Deniz Durukan, Murat Gülsoy, Altay Öktem, Nilay Özer, Vecdi Erbay, Vivet Kanetti, Metin Kara, Kerim Akbaş, Enver Topaloğlu, Eylül Deniz Yılmaz, Halim Şafak, Orhan Kahyaoğlu ve Sema Yayla Boza yazılarıyla küçük İskender'e veda ettiler.

Binlerce dize, onlarca kitap, çekmecelerde kalmış yüzlerce sayfa not... Bu dünyadan bir küçük İskender geçti!

Hoşçakal şair...

Anıl Mert Özsoy

Hayatla uzlaşmayan şair: küçük Iskender

Kavgamız da, öfkemiz de, yaralarımız da vardı şiirde. Ayağa kalkmak, ayağa kaldırmak da. Ama zaman bitti. Artık onun kavgası “senin şefkatine, senin kızarmış gözlerine emanet”.

Deniz Durukan

“
Şiire,
sevgiye,
aşka, doğaya
inandın. Bir
başkası için
hayatta kalma
mücadelesi de
vardı bunun
içinde. Buna
aşk dedin.

Bugün seni uğurluyoruz. Bize bıraktığın ne varsa onu da yanımıza alarak, ama en çok da senin sözcüklerinden köprü kurarak geliyoruz. “Birbirimize farklı koktuğumuz bir sevginin yolu bu” demiştin şiirinde, aşk için, aşkla söylemiştin. Dostluklar da dahil elbette buna. Bizim sevgimiz yürek gücü gerektiriyor, akıl kadar, diyebiliriz şiirinden cesaretle. Sen öyle kurmuşsun sevdiklerinle bağı. İnanıklarını yüksek sesle söyleme cesaretini, sözle, sesle kurduğun derin bağı, şiire adanmış bir hayatı gördük seninle. Erdemle, ideallerinle yürüdü bu yolda. Yol taşlı, engebeliydi. Onu defalarca aştın. Mesele yolun kendisinde değildi zaten, yola taş koyanların acımasız, sevgisiz yaklaşımlarındaydı. Ama yine de sen o hüznü dansa kaldırdın. Hiç pes etmedin. Yeryüzündeki acılardan utanıyordun. İnsanın insana yaptığı yanlış, bıraktığı kıyameti düşününce... Hırçınlığın biraz da bundandı. Hayatla uzlaşmadın. Dayatılan yaşam biçimleriyle, insanı kontrol etmeye yönelik politikalarla en başından kavgalıydın. Bununla mücadeleden hiç vazgeçmedin.

Şiire, sevgiye, aşka, doğaya inandın. Bir başkası için hayatta kalma mücadelesi de vardı bunun içinde. Buna aşk dedin. Bizi kucaklayacak çok arkadaşımız var demiştin. Haklısın, seni kucaklayacak çok arkadaşın, insanın var İskender. Bizim sebebimiz bu, belki iksirimiz dediğin şiirinde. Öyleydi! Daha önemli ne sebebimiz olabilirdi ki, birbirimize sarılmaktan başka. Hele de şiir varken aramızda. Kavgamız da, öfkemiz de, yaralarımız da vardı şiirde. Ayağa kalkmak, ayağa kaldırmak da. Ama zaman bitti. Artık onun kavgası “senin şefkatine, senin kızarmış gözlerine emanet”.

“Ölüm bu! İnsanı sancaklarından sarsa sarsa yürüyor.” Geldi ve çok bekletmedi. Biliyordun. Bu habisi tümörün seni ciğerinden yakalayacağını, yıllar öncesinden anlamıştın. Hazır ol diyordun her şeye. “Sakın ağlama Deniz” diye uyarılmıştın. Hazır olunmuyormuş. Bir düğüm boğazımda, koca bir boşluk içimde. Bu ağrı, ömür boyu bir sızı...

Benzersiz olma cesareti: küçük İskender

“Yaşarken kimse kimseye benzemez Ölünce herkes birbirinin aynı nasılsa.” Böyle yazmış bir şiirinde küçük İskender. Bu sözüne itiraz ediyorum sessizce, hayır İskender sen ne yaşarken benzedin başkalarına ne de şimdi. Tam tersine benzersiz olma cesareti verdin hepimize. Üzerimizde derin bir iz bıraktın. Hiç unutulmayacaksın.

Murat Gülsoy

Geçen yıl bu zamanlardı, Bodrum'da ziyaretine gittim, ikimiz de kaçınılmaz sonun çok yakınımızda olduğunu biliyorduk. Kitaplardan, filmlerden, müziklerden, posterlerden bir ev yapmıştı kendine, bir son durak. Güzel bir hayat yaşadım dedi, üzgün değilim.

1984 Yılı. Benim için birçok bakımdan özel olan o yıl tanıdım İskender'i. Beşiktaş'ta, arka sokaklardan birinde, Serencebey tarafında küçücük bir kafe vardı, Çello. Okuldan sonra oraya gitmeyi alışkanlık edinmişim. Kırcahaneye hiç benzemeyen bu yeni mekan türünün ilk örneğiydi. Hemen damgalanmıştı entel kafe diye. Aldırmıyordum. Güzel müziklerin çaldığı (hep Boat on the River ile hatırlarım nedense), temiz örtülerin serili olduğu o mekanı diğer tüm kahvelerden, çay bahçelerinden ayırırsa girişinde bir pano olmasıydı. Üzerinde ufak tefek konser, tiyatro ilanları bulunurdu, 80 karanlığında ne kadar olacaksa artık... Ama daha çok küçük İskender imzalı şiirler asılıydı üzerinde. Galiba İskender ilk olarak okurlarıyla bu yolla buluşmuştu. Özgüvenine hayran olmuşum, arka masalardan birinde oturan bu kocaman gözlüklü genç aynı zamanda bir tıp öğrencisiydi. Çok sonra öğrenecektim, aynı lisede okumuş ve aynı edebiyat öğretmeninin, şair Oktay Tuncer'in tedrisinden geçmiş olduğumuzu. Bazen masası kalabalık olurdu, böyle zamanlarda şiirlerini okurdu kendine has teatral sesiyle. Hemen kaynaşmadık, çok girişken bir yapım yoktu, halen de çekingen sayılırım. Ama zaman içinde, önce göz aşinalığı ardından küçük sohbetler, derken git gide derinleşen bir arkadaşlık oluştu. Çello bizim gibi okumaya yazmaya meraklı gençlerin evi gibiydi. Dışarıda 80 karanlığı tüm ağırlığıyla şehrin ve ülkenin üzerine çökmüşken, bir avuç genç kendi kendimize bir şeyler yapmaya çalışıyorduk.

Memet Fuat'la görüşmesinden heyecanla döndüğü günü hep hatırlarım. O tarihlerde henüz Memet Fuat'ın daha kaç insanı bu kadar derinden etkilemiş olduğunu, onların yazar ve şair olmalarına katkıda bulunduğunu hatta Nâzım Hikmet'in bile bizlere ulaşmasında ne kadar önemli bir rolü olduğunu bilmiyordum. Tek bildiğim çok güzel kapakları olan Adam Yayınları'nın başındaydı ve onun elinden tuttukları şair ya da yazar olma şansına erişiyordu. Öyle de oldu. İskender'in şiirleri artık sadece panolarda, dörde katlanmış beyaz kağıtlarda değildi; kitaplı bir şairdi o. Üstelik kapağında küçük İskender yazıyordu. O güne kadar bir lakap, bir şaka belki diye düşündüğüm bu isim artık onun edebiyat tarihimizdeki adı olacaktı. Biz o sıralar Boğaziçi Üniversitesi'ndeki arkadaşlarımla, bir kulübe katılmış çeşitli kültürel etkinlikler düzenliyorduk. Kitap sergisine eşlik edecek yazar ve şairleri getirmeyi amaçlıydık. Çok renkli bir etkinlik olmuştu. Listede kimler yoktu ki... Can Yücel, Nevzat Çelik, Hilmi Yavuz... Ben de genç bir

“

Bazen masası kalabalık olurdu, böyle zamanlarda şiirlerini okurdu kendine has teatral sesiyle. Hemen kaynaşmadık, çok girişken bir yapım yoktu, halen de çekingen sayılırım. Ama zaman içinde, önce göz aşinalığı ardından küçük sohbetler, derken git gide derinleşen bir arkadaşlık oluştu. Çello bizim gibi okumaya yazmaya meraklı gençlerin evi gibiydi. Dışarıda 80 karanlığı tüm ağırlığıyla şehrin ve ülkenin üzerine çökmüşken, bir avuç genç kendi kendimize bir şeyler yapmaya çalışıyorduk.

isim önermek istiyorum dedim toplantıda, henüz çoğunluğun adını duymamış olduğu küçük İskender'den söz ettim. Kitabı yeni çıktı, çok güzel dedim, kimse itiraz etmedi, bir oh çektim. Çello'da buluştuk İskender'le.

Heyecandan bir türlü toparlanıp çıkamıyordu. Çay üzerine çay içiyorduk. Üniversiteye giderken arabada bunun hayatındaki ilk etkinlik olacağını söylemişti. İlk kez tanımadığı birilerinin önünde şiirlerini okuyacaktı, sohbet edecekti. Daha çok etkinlik yapacaksın demiştim, bu daha başlangıç! Kendimi o sıralar nedense Amedeus'un Salieri'si gibi hissediyordum.

Seksenler doksanlara bağlanırken ben Hisar'ı o daha çok Beşiktaş'ı tercih etmişti. O yüzden de yollarımız yavaş yavaş ayrıldı. Ama Ali Baba'nın kahvesinde ya da Zekeriya Büfe'nin sonsuz banklarında, Boğaz'ın kıyısında çok söyleştik, şiirler okuduk, hayaller kurduk. İskender kabına sığamayan bir yaşam enerjisi yayıyordu, ayak uydurmakta zorlansam da uzun edebiyat akşamlarında o da yavaşlar, başka bir yerinde buluşurduk hayatın. Defterlerini gösterirdi. Benim de vardı elbette ama ben pek göstermeye değer bulmazdım. Onun edebiyatla kurduğu ilişkinin çok farklı olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum beraber zaman geçirirken. Sait Faik'i, Kafka'yı, Tanpınar'ı, Nâzım'ı ve en çok da Edip Cansever'i okurken, onlar üzerine konuşurken karşımda gerçek bir edebiyatçının olduğunu hissedirdim. Adını onların yanına yazıyordu, bunu yapabilmek için özel bir çaba sarf etmiyordu. İşin sırrı onlara özenmek değildi onların yazdıklarını iliklerinde hissederek, yaşayarak okumaktı. Dille kurduğu ilişki herkesinkinden farklıydı. Kelimelere dokunuyordu. Edebiyat bir büyüdü ve

İskender bu büyü'nün etkisine girmişti, bu sayede o da iyi bir büyücü olacaktı. Peki ben hazır mıydım edebiyatın büyü'süne kapılmaya? Bilmiyordum. Bazen evet bazen hayır oluyordu cevabım, ama sorular, kuşkular, korkular, arzular, hayallerden

oluşuyordu zaten hayat. Defterler dolusu tek tek sözcükler yazdığımı gördüm bir seferinde, bağlamı olmayan bir liste. Sadece sesi hoşuna gittiği için yazmıştı belki ya da renklerini görebiliyordu o kelimelerin, bilemiyorum. Başka bir yerde karşıma çıksa algılamadan geçip gideceğim kelimeleri bir kelebek koleksiyoncusu gibi toplamıştı. Yazdıkça, yakaladıkça o kelime-

ler onun oluyordu. Kelimeleri yan yana, alt alta getirerek yeni anlama ve yaşama biçimleri yaratıyordu. Son derece estetik bir duruşu vardı, şiirlerini okurken, konuşurken, içerken ama bir yandan da sonuna kadar dürüsttü, içtendi. Sanırım tüm büyük sanatçıların ortak özelliği bu. Sanatlarına yalanın karışmasına hiçbir zaman müsaade etmemeleri...

Aradan uzun yıllar geçti, bir ömür geçti. Arada büyük gedikler oluyordu ama yollarımız kesiştiğinde, örneğin depremden sonra Değirmendere Edebiyat Festivali'nde, bir kitap fuarında ya da bir ödül töreninde koptuğu yerden bağlıyorduk hemen muhabbeti. "Nerede kalmıştık oradan ağlayalım halimize," demiş bir şairden başka ne beklenirdi ki zaten...

Son yıllarda yeniden sıklaştı görüşmelerimiz. Yine Boğaziçi'ne etkinliğe davet ettik. Geldi, söyleştik, hatırladık, iyi ki böyle yaşamışız dedik. Geçip giden hayata bir kez de biz şaşırdık bizden öncekiler gibi, adettendir, sıramızı savdık. Gün batımında, bu sefer Hisarüstü'nde bira içtik. Artık her yaptığımızı bir daha yapamama ihtimalinin olduğunu ikimiz de biliyorduk, o zaman yaşanan an daha bir başka oluyor. Bedeni yorgundu ama zihni ve ruhu gencecikti. Gençliğimizdi... Bizim adımıza, hepimiz adına gençliğimizi yaşattığını düşünmüştüm, söyleyememiştim galiba bunu da.

Şimdi yazdıklarını okuyorum. Artık bir daha göremeyeceğiniz, bir daha tek satır yazamayacak bir şairin mısralarını okumak çok karmaşık duygular yaratıyor. Bir yandan yitip gidenin bıraktığı boşluk büyüyor ama bir yandan da yapıt şimdi tamamlandı duygusu veriyor. Belki böyle avunuyoruz bilemiyorum.

"Yaşarken kimse kimseye benzemez Ölünce herkes birbirinin aynı nasılsa." Böyle yazmış bir şiirinde. Bu sözüne itiraz ediyorum sessizce, hayır İskender sen ne yaşarken benzedin başkalarına ne de şimdi. Tam tersine benzersiz olma cesareti verdin hepimize. Üzerimizde derin bir iz bıraktın. Hiç unutulmayacaksın.

“

Şimdi yazdıklarını okuyorum. Artık bir daha göremeyeceğiniz, bir daha tek satır yazamayacak bir şairin mısralarını okumak çok karmaşık duygular yaratıyor. Bir yandan yitip gidenin bıraktığı boşluk büyüyor ama bir yandan da yapıt şimdi tamamlandı duygusu veriyor. Belki böyle avunuyoruz bilemiyorum.

Şiir ve hayat çok şey kaybetti

küçük İskender direndi, hemen teslim olmadı fakat ne yazık ki beklenen ama kabullenilemeyen kötü haber geldi. İskender'in zamansız-erken ölümüyle hayat, sokak, dostları ve şiir çok şey kaybetti.

Mesut Kara

1980'lerin ortası, Beşiktaş'ta Çello Kafé'de ve Kafekondu'da oturuyoruz genellikle. İskender Över de aramızda. Henüz küçük İskender olmadığı zamanlar. Tiyatroyla ilgilenen genç bir tıp öğrencisi. Şiirlerini Çello Kafé'nin duyuru panosuna asıp beğeni ve eleştiri istiyor arkadaşlarından, okuyanlardan...

Sonra Adam Sanat, Mehmet Fuat derken ortaya erken yaşta adını tarihe yazdıran önemli bir şair ve gerçek marjinal küçük İskender çıkıyordu karşımıza. Zaman nasıl da akıp geçmiş. O Beşiktaş günlerinden bu yana bile 35 yıl... Sonra tabii köprü altı, Beyoğlu... Anılar anılar. Beyoğlu Meis Bar, Veli Bar şiir akşamları...

2010 yılında 12 sayı yayınladığımız, yayın yönetmenliğini yaptığım UÇ edebiyat dergisi için şiir almaya evine giderdim. Uyku dışında hep hayatın içinde, sokakta olan, içen, gezen adam, her gittiğimde çekmecesinden bir şiir çıkarır verirdi. Üstelik telifle geçinen İskender benden, UÇ'tan para da

Yanan, yıkılan, Haliç'e çekilen eski köprü altı sonrası, Beyoğlu'nu yeniden yaratmaya gelen ilk isimlerdendir İskender, "Kemancı Zeki" bile çok sonra gelir Beyoğlu'na-Taksim'e.

istememdi. Hep merak ederdim, uyku dışındaki bütün zamanını arkadaşlarıyla içerek, gezerek, sokakta, barda vb. geçiren İskender o önemli ve tarihe kalan şiirlerini ne zaman, hangi arada yazıyordu?

Veli Bar'daki şiir akşamlarından sonra, önce kelle-paça ve işkembe içmeye oradan da birkaç arkadaş İskender'in evine gider, batak oynar, eğlenirdik.

"Öteki" olmanın bedelini ağır ödeyenlerdendi İskender. Defalarca evi soyuldu, eşyaları çalındı, sokakta saldırıya uğradı. Boyundan ağır yara aldı, ölümlerden döndü. Seçtiği ve istediği gibi yaşadı İskender ve bunun bedelini de ağır ödedi. İstese büyük reklam ajanslarında çok iyi bir gelirle metin yazarlığı yapabilirdi. İstemedi, yapmadı, reddetti.

Marjinallik biraz da reddederek yaşamaktır, bedeli ağırdır. İskender de ağır ödedi kendi seçtiği hayatı yaşamının bedelini. Günlerce aç kaldı, faturalarını ödeyemediği için suyu, elektriği kesildi defalarca. Vefalı dostları, arkadaşları hep yanındaydı, zor günlerinde destek oldular.

VELİ BAR'DA ŞİİR GECELERİ...

Yanan, yıkılan, Haliç'e çekilen eski köprü altı sonrası, Beyoğlu'nu yeniden yaratmaya gelen ilk isimlerdendir İskender, "Kemancı Zeki" bile çok sonra gelir Beyoğlu'na-Taksim'e.

İskender o zaman Galatasaray'da olan Meis Bar'da şiir geceleri yapmaya başladığında çok fazla gitmişliğim olmadı. Fakat daha sonra diğer barlarda, kafelerde, özellikle de Veli Bar'da sürdürürken şiir gecelerini müdavimi olmuştum. Birlikte yiyor içiyor, aynı dergilerde (Merhaba Beyoğlu, Öküz, UÇ) yazıyorduk.

küçük İskender, Cezmi Ersöz, Oktay Güzeloğlu, Giovanni Scognamillo, naçizane ben, Limon-Leman dergisi ve ekibi, kemancı Bar, birçok yazar-şair arkadaş hep birlikte köprü altından sonra yeni bir Beyoğlu yaratmıştık. Artık şimdi o da yok... Beyoğlu üzerine yazıyor, araştırmalar yapıp yayınlıyorduk. Cezmi Ersöz Güneş gazetesindeydi o zamanlar. Kendisinin de, gazetenin de popüler olduğu, çok okunduğu günlerdi. Beyoğlu'nun marjinal insanlarını yazıyordu. Oktay Güzeloğlu da yine Beyoğlu'nun marjinal, bir kısmı gariban, sokak insanlarını yazıyordu.

Sinema tarihçisi, vampirolog, korku sanatları uzmanı, Levanten Giovanni Scognamillo da Beyoğlu ve sinema anılarını yazıyordu.

Ben de marjinalleri, Beyoğlu'nu, Yeşilçam'ın unutulmayan yüzlerini ve bar müzisyenlerini yazıyordum.

Hiç unutmam Giovanni Scognamillo usta bir gün birlikte yazdığımız, Zeynep Yücel'in yayın yönetmeni olduğu ve bugün artık hepimizin tanıdığı, yazdıklarını keyifle okuduğumuz Ali Duran Topuz, Faruk Eren, Pınar Çekirge'nin de olduğu) Merhaba Beyoğlu dergisinde bir yazısında, "küçük İskender ve Mesut Kara da olmasa Beyoğlu hiç çekilmez" demişti. Bu söz benim. Ödüllerimden, onurla anımsadıklarımın, unutamadıklarımın olmuştu. Bir ustadan duymak bu sözü ve İskender'le birlikte anılmak...

Sonra benim sağlık sorunlarım başladı, 2008 yılının Ağustos ayında beyin damarlarımdaki tıkanma sonucu felç geçirdim; sol yanımda oluşan ciddi güç ve his kaybı nedeniyle aylar süren tedaviler sonrasında, doğup büyüdüğüm, anılar biriktirdiğim İstanbul'dan ayrılıp Ege'ye yerleştim. Bu kopuşta belli kırıklıkların, küskünlüklerin de payı vardı elbette ama sevdiklerimden da kopmuş, uzak düşmüştüm. Değerli küçük İskender de bunlardan biriydi. İstanbul'a gidip gelmediğim için görüşemiyorduk da.

Sonra Can Yayınları yazarları arasına katılıp yeni ve eski bütün kitapları yeniden basılmaya başladıktan sonra O da Bodrum'da ev sahibi olup, yerleşti. Bu duruma çok sevinmişim. Biraz rahat edecek huzur bulacaktı. Arada haberleşiyor, mesajlaşıyor konuşuyorduk.

Fakat hayat bu kez tam biraz huzuru yaşayacak, evin ve kitapların keyfini sürecektik dediğimiz anda acımasız yüzünü gösteriyordu İskender'e.

Kötü haber önce kulaktan kulağa söylendi, sonra açıkça yazılıp çizildi: "küçük İskender kanserdi, kısa bir ömrü kaldı."

İnanılmaz büyük bir üzüntüydü bu İskender'i tanıyanlar, sevenler için. Bir an önce iyileşmesi için dileklerde bulunduk, iyi haberlerini bekledik. Fakat adı bile ürkütücü olan hastalık çok sinsi, acımasız, amansız ve ölümcüldü.

İskender direndi, hemen teslim olmadı fakat ne yazık ki beklenen ama kabullenilemeyen kötü haber geldi. 3 Temmuz 2019, küçük İskender'in kanserle mücadelesine yenik düştüğü, tarih olarak kayıtlara geçti tarihe. Sivas katliamının 26. yıl dönümünden bir gün sonra...

55 yaşında daha yapacak çok işleri, yazacak çok şiirleri, yazıları varken aramızdan ayrılan küçük İskender'in zamansız-erken ölümüyle hayat, sokak, dostları ve şiir çok şey kaybetti. Şiirin, ailesinin, dostlarının, sevenlerinin başı sağ olsun.

“

İskender direndi, hemen teslim olmadı fakat ne yazık ki beklenen ama kabullenilemeyen kötü haber geldi. 3 Temmuz 2019, küçük İskender'in kanserle mücadelesine yenik düştüğü, tarih olarak kayıtlara geçti tarihe. Sivas katliamının 26. yıl dönümünden bir gün sonra...

küçük İskender, ölüm, şiir...

küçük İskender'in şiirlerindeki sözcük evrenini es geçmek olası değil. Türkçe sözcük zenginliğinin yanında argo ve yabancı dillerden sözcükleri o kadar ilginç biçimde şiirlerinde kullanır ki, ortaya çıkan tema ve çağrışımlar okuru bir yanıyla alt ve karşı- kültürlerle kesiştirirken, öte yandan dünyadaki avangart edebiyat deneyimleriyle de buluşturur.

Orhan Kahyaoğlu

Modern Türkçe şiirin yaşayan en önemli şairlerinden birini kaybetmek üzücü, ürkütücü. Dostluk, ahbablık ve buna dair kişisel kaygılar bir yana en az o ölçüde önemli olan nokta, küçük İskender şiirinin de sona ermesi. Çünkü bu şair, bana göre son kırk yılın en farklı ve uçta şairidir. O yüzden bir methiyede bulunmaktansa söz konusu şiirin ayırıcı birçok özelliğinden kısa notlarla bahsedeyim istedim.

İlk iki kitabında dilsel ve poetik ayrıcalıklarının yanında, özellikle bazı İkinci Yeni şairlerinin dolayimli etkilerini görmemek olası değildi. Ancak, İskender, bu kitaplardaki yeni dilsel deney ve arayışlarla şiirde inanılmaz bir parıltıyı imliyordu. Şair, “Yirmi 5 April (1994) kitabıyla birlikte, inanılmaz kişiselleşen, kendine ait bir şiir estetiğini devamlı geliştiren, yenileyen bir şaire döndü. Ortaya çıkan dil ve üslup Türkiyeli olduğu kadar Dünyeviydi de.

İskender, bilinen tanımıyla bir “politik şiir” hiç yazmadı. Ama, her yazılan metin kendiliğinden bir politik duruşu yansıtıyordu. Çoğu kez, sadece metropol kültürünün yalnızlaşma, yabancılaşma ve iletişimsizlikleriyle hesaplaşmayan, onunla kıyasıya çatışan bir duyguyla şiirini biçimlendirdi. Dolayısıyla, yazdığı şiir, bu kültür içinde yaşayan dışlanmışların ve yeraltı kültürünün bir parçasıydı. Bu yüzden, onun şiirini, avangard kimliğinin yanında, beat kuşağı ve şiirinin de bir tür takipçisi olarak düşünenler oldu. Ama, doyurucu bir tespit değildi bu. Şair, kendine ait bir imge dünyası da kurmuştu. Sıkça kullandığı metafor ve eğretilmelerle tamamen kendinin olan ilginç üslup denemeleriyle Türkiye’deki yeni kozmopolit kültürle olan uyumsuzluğunu, geçimsizliğini, açık veya dolayimli biçimde şiirinin parçası kılmıştı. Egemen değer yargılarıyla hesaplaşırken hep içinde yaşadığımız topluma, sisteme de hayatı boyunca direnç gösterdi. Sıradan bir “muhalif- edebiyatçı” hiç olmadı. Çevresini, dostlarını yer yer yıpratırsa da.

En ilgimi çeken nokta, üretimindeki yoğunluktu. Roman, anlatı, hikaye, deneme türünden çalışmalarını hiç saymıyorum. Yalnız şiirine baktığımda, yazdığı yirmiyi aşkın şiir kitabında, çoğu kez modernist arayışlara da girip, birbirinden farklı ve düzeyli kitaplara imza atmasıdır. Bu Türkçe şiirin birçok ustasında dahi rastlanmayan bir niteliktir.

İskender’in şiirlerindeki sözcük evrenini es geçmek olası değil. Türkçe sözcük zenginliğinin yanında argo ve yabancı dillerden sözcükleri o kadar ilginç biçimde şiirlerinde kullanır ki, ortaya çıkan tema ve çağrışımlar okuru bir yanıyla alt ve karşı- kültürlerle kesiştirirken, öte yandan dünyadaki avangart edebiyat deneyimleriyle de buluşturur. Sözcük, bu noktada, İskender şiirinin ışığı, feneri olmuştur. Gerçi, bu durum, okuyanı hemen

Şair, kendine ait bir imge dünyası da kurmuştu. Sıkça kullandığı metafor ve eğretilmelerle tamamen kendinin olan ilginç üslup denemeleriyle Türkiye’deki yeni kozmopolit kültürle olan uyumsuzluğunu, geçimsizliğini, açık veya dolayimli biçimde şiirinin parçası kılmıştı. Egemen değer yargılarıyla hesaplaşırken hep içinde yaşadığımız topluma, sisteme de hayatı boyunca direnç gösterdi. Sıradan bir “muhalif- edebiyatçı” hiç olmadı. Çevresini, dostlarını yer yer yıpratırsa da.

İkinci Yeni şiire yollayabilir. Ece Ayhan'la, Ülkü Tamer'le, Turgut Uyar'la, Edip Cansever'le akrabalık kurabilir. Ancak, İskender, bu sözcüklerin çoğunu kitaptan değil, sokaktan, dışlanmışların dil ve söylemlerinden de almıştır. Belki Ece Ayhan'la bir örtüşme noktası olabilir. O da, İskender'in kurumlara yönelik anarşist duygu ve tavırlardan hiç uzak durmamasıyla ilgilidir. Bunun yanında, metropol kültürünün ürettiği yeni dil ve söylemler, inanılmaz bir dilsel çeşitliliği doğurmuştur. Ece'yle ahlaki değerlerle hesaplaşma noktasında kesişmiş gibidir. Bu iki şair, bir de marjinal kimlikleriyle ortak bir paydada buluşmuşlardır.

Metropol insanının duygusal iniş çıkışları, kilitlemeleri, isyanları ve değişken dürtüleri hep İskender şiirlerinde seçilebilir, ayıklanabilir. Bazense, şiirlerin ta kendisi olur. Tüm bunları sıralarken, şairin lirizmden topyekûn uzak durmadığını da vurgulamak gerek. İskender, sahte- lirizmi tiye alıp, hep kendine özgü bir lirizme de yer yer şiirlerinde sahip çıkar. Bu noktada ironi ve humora yönelmeden edemez. Bu şiirde, sinema başta olmak üzere, bütün diğer sanat dallarıyla kurduğu köprüleri özellikle anımsatmak gerekir.

Bu şiirin, değindiğimiz daha birçok niteliği var. Her kitapta bu nitelikler farklı biçimlerde yazılan şiirlerin parçaları olabiliyor. O yüzden tek tek kitaplarını anımsatmak istemedim. Ama, şunu söylemem gerek; sayısız çarpıcı kitabı içinde "Hasta Hayat Depoları"- İskenderî Metinler" kitabındaki "Çürük Et Deposu" bölümü okunduğunda, bu şairin şiirindeki düzlemin ne denli çarpıcı ve ayrıcalıklı olacağına farkına varılır.

küçük İskender, erken ölümüne rağmen bizim için Türkçe şiirin benzerine hiç rastlanmayan bir şairi olarak yürek ve zihinlerimizde kalacak.

küçük İskender'in yangında ilk kurtarılacaklar listesi!

“küçük İskender ne yaptı etti,
“yangında ilk kurtarılacaklar”
listesinin başına şiiri yazdırdı.

Altay Öktem

İstanbul'u şiire soktu. Hem de, "sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul" diyerek değil, basbayağı şehrin dibini karıştırıp yüzeye çıkararak. Kısacası İstanbul'u yüzümüze vurdu. Kentin kıyısından geçen, hatta ortasında, tam merkezinde duran, kenti anlatan çok güzel şiirler var edebiyat tarihimizde. Ama kentli bir şiiri ilk kez İskender kurdu.

Giderayak vasiyetini yazdı. Altın kıymetindeki tek bir cümleyle: Gücü yetenler şiire iltica etsin!

Biz, ne yazık ki hayata teğet geçenlerin arasında, onların coğrafyasında, onların devletinde, onların düzeninde yaşadık, yaşıyoruz hâlâ. Onların değer yargularını, onların mikadan ah-lâklarını üstümüze yamalı bir bohça gibi geçirmeye çalışıyoruz, mecbur bırakılıyoruz. k. İskender için söylenecek ilk şey bu bence: O, hayata teğet geçmedi. Taviz vermeden, hayata dikine saplandı.

Çok güzel şiirler mi yazdı? Bilemem. Şiire değil, güzele nasıl baktığınıza bağlıdır bu sorunun cevabı. Ama şu bir gerçek ki, alışıldık estetik anlayışını eğdi, büktü, bozmakla kalmadı, yerine yenisini de önerdi. Süregelen şiir anlayışında derin bir gedik açtı, şiir ırmağının yönünü değiştirdi. Daha ne olsun?

Şiire olan saygısından şairlere hep dostlukla, hep saygıyla yaklaştı. Uysal bir çocuk gibiydi k. İskender. Bu sözüm sizi şaşırtmasın, onu tanıyanlar hırçınlığına kefilidir daha çok. Hayatın insanı dışlayan yanına, haksızlığa, insanı kıyım kıyım kıyan düzene karşı hırçındı. Hırçın ne kelime, pervasızdı, saldırgandı, öyleydi.

İstanbul'u şiire soktu. Hem de, "sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul" diyerek değil, basbayağı şehrin dibini karıştırıp yüzeye çıkararak. Kısacası İstanbul'u yüzümüze vurdu. Kentin kıyısından geçen, hatta ortasında, tam merkezinde duran, kenti anlatan çok güzel şiirler var edebiyat tarihimizde. Ama kentli bir şiiri ilk kez İskender kurdu.

Yaşayan dili şiire bütün çıplaklığıyla soktu. Sadece küçük insanın, sade vatandaşın değil, dışlanmışların, hayatın kıyısına atılmışların dilini, dahası duygularını soktu. Şaşırdık mı? Seksenli yılları, doksanların başını düşünün. Evet, şaşırdık. Bu kadar da olmaz dedik. Edebiyat edepten gelir, şiir sözcük aristokراسiyle yazılır dedik. Ben demedim de, diyenler çoktu. k. İskender bir kesim tarafından aforoz edilmeye, marjinal bir alana hapsedilmeye çalışıldı. Geri çekilseydi, yok olurdu. Dimdik durdu. Yüreğinden çok omurgası ön plandaydı. Gün geldi, devran döndü, aforoz etmeye çalışanlar baş tacı etmek zorunda kaldı.

Ne yaptı etti, "yangında ilk kurtarılacaklar" listesinin başına şiiri yazdırdı.

Giderayak vasiyetini yazdı. Altın kıymetindeki tek bir cümleyle: Gücü yetenler şiire iltica etsin!

İyi ki aynı dünyada, aynı zaman diliminde yaşadık. İyi ki seni tanıdım İskender. İyi ki arkadaşımydın.

küçük İskender'e rüzgar gibi bir melankoli

Küfrettin, lanet ettin, ama şükür ki ihanet etmedin verilen söze, edilen yemine, dört siyah adam tabutunu taşıırken dört siyah atın çektiği arabadaki ruhun kediden firar etmiş keyifli bir öğle uykusu gibi uçuşuyor İstanbul semalarında. Ruhunda meleklerin öldürdüğü tırtılı saklayan kelebeğin trajedisi, ecelle aradaki ses tellerinden esen rüzgar gibi melankoli, bir tahta masa, iki iskemleyle sınırlı ülkene bizden selam götür ey İskender, bizden selam götür dağlardaki Çin lokantasına!

Eylül Deniz Yaşar

Kral adam, has şair, söylemesi ayıp değil delikanlı ibne. Tiptan terk, sosyolojiden terk, zaferlerle dönecek bir orduda tek ok çekmemiş asker, ey toprak ve tüllerin kralı! Sanki aşka hayattan daha fazla özen gösteren, çocuksu ama hep parçalanmış, hırpalandıkça palazlanmış bir ziyaretçi! Elitlerin dünyasından şiirin varoşlarına sığınan mütevazi yüreğin, safiyane kederi plastik ve acımasız akıttı durdu kalbimize. Böylesi bir terbiye cezasız kalmadı hiç. Seni kanser eden acı, göğe, okyanuslara ve ihanete hep söz verenleri arkandan ağlatırsa, kızma şimdi durup durduğun yerden onları görürsen eğer. Kaçmış çorapları ile bir sokak köşesinde şiire iltica ederek seni anacak ucube dostların, palaslara filan peşkeş çekmeden adabı ile şiirinin kefaretinin ödeyecekler. Sen yeter ki bir cübbesi, hatta cübbesinin kürklü yakaları olanın iki yakasına yapış şimdi. Bak, bütün şeytanlar alkışlamayı bekliyor seni, zamanın geldi. Onu bulsaydın eğer vuracaktın dudaklarından öpmek için. Onu bul, vur onu, öpmeden önce tentürdiyot sür dudaklarına, mikrop kapan ciğerin daha fazla yanmasın. Yanıt ver diye bağır suratına, yanıt versin tam altı kere neden! Bedeninin prömiyeri yeryüzüne sığmadı ya, aldırmadın biliyor o da, biliyor kırık bir hayal, zayıf ihtimal, bir varsayımdı zaten kavuşmak. İlk sen olmadın ama ölürken arkasına bakıp da, Utanın! Utanın! diye seslenen, buna da şükür. Küfrettin, lanet ettin, ama şükür ki ihanet etmedin verilen söze, edilen yemine, dört siyah adam tabutunu taşıırken dört siyah atın çektiği arabadaki ruhun kediden firar etmiş keyifli bir öğle uykusu gibi uçuşuyor İstanbul semalarında.

İncecik hırsız, gönül süsü, ey merdivenlere yığılıp ölen son şehzade! Ne biçim şair ki suyu mermere katmayı bilen ütöpik bir işçi, ayda tanrının bıraktığı parmak izlerini ararken vurularak yakalanmış firari bir sevgili! Ne biçim şiir ki şöyle gitardan, konçertolardan çok ona yakışan hep klarnete üfleyen nefes ya da bir ud taksimi. Parçalandı senin şiirinden sonra sonra kutsal ihanet metinleri, kutsal cehalet yeminleri. Bu coğrafyanın dertli damarına işleyen makamın özü, sözü, bağrında yanan közü değilse nedir senin şiirin? Metropollerde modernizmler, elitizimler, konformizmler kol gezerken İstanbul'un arka sokaklarında hayat öpücüğünü dilinden ağzına değdirerek şiiri bilim -izmler'den çekip kurtardın. Onu boyayan, dudaklarına kibar laflar konduran, zorla şık ayakkabılar giydirip kedi yürüyüşü yaptırmaya çalışanlara inat şiire bu kış ormanında yalın ayak bir yırtıcı gibi koşmayı öğrettiğin için şiir seni şairi seçti. Uzun, büyük, parlak siyah ve vahşi, parçalayacak kadar siyah ve onarabilecek kadar vahşi! Son 30 yılda az görünen bir olaydınız sen ve şiirin, uzaydan görülmediniz belki, ama kainatın bir gözü varsa, o iki eli kanda da olsa, onca yakarış ve çılgınlığın arasından mutlaka gördü sizi.

O karanlık nefes alışta ve o darmadağın boğulmada, o hırçın, o fazla erkek, fazla kadın noktada izahı zor, kavranması imkansız

“

Parçalandı senin şiirinden sonra sonra kutsal ihanet metinleri, kutsal cehalet yeminleri. Bu coğrafyanın dertli damarına işleyen makamın özü, sözü, bağrında yanan közü değilse nedir senin şiirin? Metropollerde modernizmler, elitizimler, konformizmler kol gezerken İstanbul'un arka sokaklarında hayat öpücüğünü dilinden ağzına değdirerek şiiri bilim -izmler'den çekip kurtardın.

**Okyanusları
birleştiren hayali
aradenizlerde korsan
gezinmenin incelikleri,
hiçbir vahşi kurdun
yaralandığı vakit insana
sığınmadığı ve sevdanın
sevdaya ettiğini etin,
kemiğe etmediği gibi adı
konulmamış bir bilimin
kanunlarını öğrettin
şiiirini okuyanlara, Belki
de zehrin bilgisiydi bu,
antibiyotiğe inat.**

bir hastalık gibi ihtirasını sesine hapsedenlerin mecburi çilingiri, ey yeryüzünün çaresiz misafiri! Gâvurelinde şair-filozof derler kimilerine. Ne biri, ne ötekidir, aynı anda ikisidir; aynı anda ikisi iken hiçbirinin şanına kulak asmayan bir işsiz ser-seridir. Sen o değilsen, başka kim olabilirsin ki... Profesyonel şairliğe gelmedin, amatör balıkçının leğeninde iki istavritten biri olmayı tercih ettin. Ilık ılık esir aldı çakal karası şiiirin çağrıldığı her randevuya geç kalan aşıkları. Seni ne çok öldürdüler İskender, ve bizi, ne çok dövdüler bizi. Dayak yedikçe okunan, yürek kemiği ile lades tutuşan kaç şair kaldı ki?

O adını bilmediğimiz bıçkın delikanlı, hem kiralık peygamberrini hem yoksul bir hayvanı sever gibi sevdi seni. Bir insanın gölgesine verebileceği tüm sırları fısıldayarak geçtin ovalardan, yerlerden, havalalar ve sulardan işte. Dağlarına dürüst dağlar, mor avı, zor avcısı çok dağlar örtmesini yine bilecek sancıyı ve ölmü. Örtmesini bilecek sularına alev içercesine dokunan dağlar bir annenin çocuğunun üstünü örtüşü gibi elbet ama rahibe pelerini altına gizlenmiş kanlı şeytanları ruhun turuncu mihrabından aşağı atacak bir şair lazım bize. Hem bize hem şahsiyetsiz ve şık şehirlerde mazgallarla kapatılmış, büyüemeyen çocuklara. Ulan İstanbul bu bana reva mıdır! Ulan o denli sevmişim müstahak mıdır! diye karşısına dikilecek külhanbeyi bir şair lazım İstanbul'a. Kutsal kabahatleri kapattıkları mecazi kerhanelerin arsız kapılarını suratlarına şak! diye kapatan bir cümlesinin küfrederek dua adına açılan engerek yuvası avuçlarını kapatacak kelimelerin kesici aletinden anlayan bir şair...

Okyanusları birleştiren hayali aradenizlerde korsan gezinmenin incelikleri, hiçbir vahşi kurdun yaralandığı vakit insana sığınmadığı ve sevdanın sevdaya ettiğini etin, kemiğe etmediği gibi adı konulmamış bir bilimin kanunlarını öğrettin şiiirini okuyanlara, Belki de zehrin bilgisiydi bu, antibiyotiğe inat. Seni yanına gömmedikleri annenin elini öper gibi dudaklarını öptüğün aşkın, kalbe terbiyesizlik ettiğinde dövülmesi lazım geldiğini de öğrendik ya senden, günahın da sevabın da kabul olundu böylece doğmamış melekler ve çizgi film karakterleri huzurunda. Aynı ahır adına koşan acılarımız selam duruyor şimdi ihlamur kokan yatağının önünde bir sultanın huzuruna buyur edilir gibi. Son fırsat, kaçınılmaz son düet, son soytarının son yemini aşkına bir kez daha sahne alacakmış komünist maestro! Bekliyoruz o reddedilmeyecek daveti... Ruhunda meleklerin öldürdüğü tırtılı saklayan kelebeğin trajedisi, ecelle arandaki ses tellerinden esen rüzgar gibi melankoli, bir tahta masa, iki iskemleyle sınırlı ülkene bizden selam götür ey İskender, bizden selam götür dağlardaki Çin lokantasına!

Buralıydı, buradandı, buraydı

küçük İskender, kelimelerinden ve şiirinden taviz vermedi. Olacakların farkında olan İskender, bir kedi adabıyla Bodrum'a gitti, uzaklaşmaya gönlü el verdiğiince uzaklaştı...

Kerim Akbaş

*“J’ai quitté mon pays
J’ai quitté ma maison
Ma vie, ma triste vie
Se traîne sans raison”**

Refakatçi kaldığım zaman kaçak kaçak sigara içtiğimiz geliyor aklıma önce. Soğuk su, sigara, klima, gazeteler ve futbol. İzlemediği filmleri rica mı etsek yönetmenlerinden? Ardından da son konuşmamızı anımsıyorum. Yürüyebiliyor, yemek yiyor, alkol yok. İnsan bu, seviniyor. Son haftalarda, artık iyice konuşma yetisini kaybettiğinde, Bodrum yokluyor beni. “Kedi adabı,” diyorum içimden, “en çok sana yakıştırdı.”

Onu tanıdığımda 2008’in ilkbaharıydı. Beşiktaş, eylemler, şiir; Ankara öylece dağınık kortejdi. Ben yeni yeni bir şeyler yazmaya başlıyordum, oysa o çoktan küçük İskender’di. Bunun aramızda bir iktidarı olmadı. Ankara adabıyla hep “ağbi” desem de, dostluğa dönüşüverdi çok kısa sürede tanışıklığımız. Futbol muhabbetleri, şiir geceleri, o kitap, bu film, sevgililerimiz derken anıların da çapraz ateşe giriştiği yerden, mevzii alıp anca bir şeyler yazabiliyorum.

‘ŞAİRLER KİTAP DEĞİL, ŞİİR YAZAR’

küçük İskender şairlerin kitap değil şiir yazacağını savundu hep. Bunu Notos’ta Semih Gümüş’le söyleşisinde de dile getirdi, şiirle ilgilenen arkadaşlara özellikle tavsiye ederim. Şiir, evi oldu onun, şiiriyle aldı evini de. Ortada ‘şairim’ diye gezinen birçok insan bilsin, ‘benim şiirim’ ile başlayan cümleleri pek sevmezdi. Artık pek de rastlamadığımız şekilde, tüm dergileri, işleri, gençleri, şiiri takip ederdi. Gittiği şehirlerde yanında bir veya iki edebiyatçı, müzisyen veya şair muhakkak olurdu. Çok fazla genç edebiyatçıyı, müzisyeni, genç şairi bir araya getirdi... Arkadaşım Kaan Boşnak’a sorun, Can Bonomo’ya, Sıla’ya, Mabel Matize, Emre Varışlı’ya...

Keskin mizahını olmadık anlarda serer, inat ederdi.

Şiiri için hayatla da kendisiyle de inat etti, elinin tersiyle ittiğini biliyoruz akademi veya sonrasındaki kariyerini, haliyle doktor unvanını da. Şiire başladığı dönemde bambaşka bir dil ve yolu tercih ederek, çizgisini değiştirmeden, müthiş denklemler kurarak çoğaldığını da unutmadan.

Politikti, dikkat edin: Nerede bir haksızlık varsa orada İskender’in de karşı çıkış cümlesi veya dizesi vardır. Kenan Evren’e yazdığı mektup, Türkiye şiiri, Gezi’de evini açması, hangi birini

“

Onun sadece eşcinsel olmasıyla ilgilenen medya, coğrafya; değerini anlar mı? Sanmıyorum. “Bütün bu zorluklara rağmen Türkiye’de her şeyi yaptık” diyen de İskender’dir, bunu da not düşeyim. Böyle bir coğrafyada tahayyül ettiğiniz her şeye muhalifti. Belediyenin önündeki “fışkiyeyi” de zaten, İskender, Latife abla, ben ve bizim çocuklar kırdık!

sayayım? Cinsel kimliğini asla gizlemedi, her zaman omuz omuzaydı kimliğiyle, ona tek laf ettirmedi. Çünkü tam da ‘buralıydı, buraydı, buradandı’. Bu coğrafyada olması gereken yerdeydi, tavizsiz. Şiirin ve şairliğin dışında müthiş bir deneme yazarıydı; küçük İskender edebiyatının gizli forveti oldu dene-meciliği.

Geç saatlerde futbol yorumları yapardık telefonda, rutinimizdir. Açıkçası, hiç şiirle uğraşmasaydı, piyasadaki ‘hatırı sayılır-lardan’ da fazla adı anılacak spor yazarı olurdu.

Kimseye boyun eğmeden, nasıl yaşamak istiyorsa öyle yaşadı, direnme tarihinin narasına bir merhaba da o ekledi. Rockstar’dı, aramızda takıldığımız gibi. Olacakların da farkındaydı, bir kedi adabıyla gitti Bodrum’a. Uzaklaşmaya gönlü el verdi-gince uzaklaştı. Son zamanlarında; klimadan damlayan su, bir anda artan arılar, Gümüşlükspor stadının güzergâhı... Artık buralarda çoğalıyordu içinde. Arardı, tane tane anlatırdı. Ben o sıra Bodrum’daydım, o İstanbul’daydı: Evi aldığı günkü arayışı aklımdan çıkmıyor. Eyvallahı yoktu, eyvahi kırardı. Soramadım: Umarım üzerine çok düşündüğü senaryosu bitmiştir ve o üstü açık araba sahnesinde Eleni şarkısını anlattığı gibi derinden dinleyip, izleyebiliriz.

‘BÜTÜN ZORLUKLARA RAĞMEN TÜRKİYE’DE HER ŞEYİ YAPTIK’

Onun sadece eşcinsel olmasıyla ilgilenen medya, coğrafya; değerini anlar mı? Sanmıyorum. “Bütün bu zorluklara rağmen Türkiye’de her şeyi yaptık” diyen de İskender’dir, bunu da not düşeyim. Böyle bir coğrafyada tahayyül ettiğiniz her şeye muhalifti. Belediyenin önündeki “fışkiyeyi” de zaten, İskender, Latife abla, ben ve bizim çocuklar kırdık! Sakarya Caddesi’ndeki barların duvarlarına da biz yazdık! Siyah poşetlerle alkol taşıyan da bizdik! Kavgı da ettik, gönlümüzü de aldık.

küçük İskender bu coğrafya ve dünya için, kuşağı, akımı, anlayışı ne olursa olsun kalıplara sığamaz. Benjamin söylüyor: “Tarih için hiçbir şey kaybolmuş sayılamaz.” Haydi, bakalım, gücü yeten İskender’i silsin. Neyi, nasıl söyleyeceğinden çok neden söylemesi gerektiğiyle çoktan bir anlaşma yapmıştı çünkü. Edebiyatının temel ipuçlarından biri budur, tavrı da. Nedenini hep yanında taşıdı. Kelimeleri, onun arkadaşları değil sevgilileri oldu. Yakın tanıyanlar da hırçınlığının omuzlarındaki bu yükten olduğunu bilir. Sinirlendiği zaman “ben küçük İskender’im,” deyişini hatırlasın yakınları.

'ŞAİR BU SAATTE UYUMAZ'

2011. Gece biraz fazla içmişim, sabahın beşinde küçük İskender hattın diğer ucunda "Kalkmadın mı daha" diyor, "haydi, şair bu saatte uyumaz, sabah ezanı dahi okunmadan önce kalkar." Ona da İlhan Berk'in aynısını yaptığını anlatmıştı yıllar sonra. Şiire bu kadar sadık hiç kimseyi görmedim. Yeni arkadaşlar, şiire bulaşacak arkadaşlar, küçük İskender'i bir şekilde okuyacak arkadaşlar şunu bilsin ve öğrensin isterim: Asla kelimelerinden ve şiirinden taviz vermedi. Bir şeyi deşmeden, eşelemen anlatmak onun kalemi değildi. Üreterek çoğaldı, çoğalarak yaşadı.

10 Ekim 2015 günü Şebnem gittiğinde, Sema saçlarını kazıttı çünkü çok sevdiği arkadaşının et parçalarını bir başkasının saçlarından toplamıştı. Kazıttığı saçlarını, resimlerini, tavşanını, salonunun her yerine koyduğu çiçeklerini çok benimsedi İskender. Ankara'yı sevmedi, Ankara'dakileri sevdi. 10 Ekim'den beri beynimizde durmadan patlayan bombada da yanımızdaydı, omuz vermeye çalıştı. Kollarımızı savura savura bira almaya gittik sonra da. Önümüzdeki deplasman maçlarında tribün yasağı olsa da maça çıkacaktık, bu da bizim antlaşmamızdı.

"Acı kaybımız yok çünkü acı kaybolmaz." Kaybolmaz, Ankara'da Always Rock Bar'da Pink Floyd'dan High Hopes çalarken damlar nasıl olsa ağabey, arkadaş, dost, delikanlı güzelimiz... Laylalarlarla... Laylalarlarla...

10 Ekim 2015 günü Şebnem gittiğinde, Sema saçlarını kazıttı çünkü çok sevdiği arkadaşının et parçalarını bir başkasının saçlarından toplamıştı. Kazıttığı saçlarını, resimlerini, tavşanını, salonunun her yerine koyduğu çiçeklerini çok benimsedi İskender. Ankara'yı sevmedi, Ankara'dakileri sevdi. 10 Ekim'den beri beynimizde durmadan patlayan bombada da yanımızdaydı, omuz vermeye çalıştı. Kollarımızı savura savura bira almaya gittik sonra da.

*küçük İskender'in sevenlerine ricasını anımsatacağım. Enrico Macias- J'ai quitté mon pays, lütfen dinleyin. Beni, demişti, bu şarkıyla...

küçük İskender'in sınırsızlığı, durmaksızın genişleyen şiiri

küçük İskender şiirin sınırlayıcı kalıplarına itiraz ederek, 'kendilerini kurmuş şairler' hattını belirginleştirmiştir. Şiirde kuralı, kaidesi, sınırlandırıcı düzlemleri olmayan İskender dilde, biçimde, içerikte ulaştığı imkânların ötesine geçerek bu şiir damarının son kuşağının en üretken ve en çok okunan şairi oldu.

Yıllar önce, küçük İskender şiiri hakkında bir makale yazmıştım. Çok önemli ve geçerli olduğuna inandığım saptamalar içeren bu yazıda onun şiirinin beden ve iktidar odağında bir yakın okumasını gerçekleştiriyor, küçük İskender'in aşk teması çevresinde ele alınabilecek şiirlerinin siyasetini çözümlüyordum. Bedenin İskender'in şiirlerinin temel meselelerinden biri olduğunu, onun şiirin simgesel evreninde bedeni parçalayarak iktidarın kendini sürdürdüğü alanı yok ettiğini Foucault'dan yola çıkarak söylüyordum. Şair dostumun bu yazının üzerine çıkardığı kitapların sayısı neredeyse üç kat arttı ve şiirinin sınırsızlığı sürekli genişledi. "Genişleyen bir sınırsızlık", açık bir anlatım bozukluğu olsa da durumu çok iyi ifade ediyor.

Nilay Özer

küçük İskender, 1988'de yayımladığı Gözlerim Sıgmiyor Yüzüme'den bugünlere iki büyük şeyi gerçekleştirdi ve sürdürdü. Şiirin sınırlandırıcı kalıplarına itiraz yoluyla kendilerini kurmuş şairler hattını belirginleştirdi ve onların dilde, biçimde, içerikte

ulaştığı imkânların ötesine geçerek bu şiir damarının son kuşağının en üretken ve en çok okunan şairi oldu. Türkçenin serbestleşme ve özgürleşme macerasının 1980 sonrası bir ivme kazandığını, şiir bağlamında bunun daha önce başladığını söyleyebiliyoruz. 1920'lerden 1960'lara Nâzım Hikmet'in yeni tarzdaki şiirleri, tersine bir katı ilkelere belirleme hareketi olsa da 1930'ların ikinci yarısından itibaren Garip, gelenekten ve belirli teknik özellikleri barındıran lirik şiirden bağımsızlaşmaya dair büyük girişimlerdi. İkinci Yeni 1950'lerin başında, zorlayıcı bağdaştırmalara dayalı bir imgelemin yeni bir imkâna dönüşmesini sağladı ve şairlerin sonraki on yıllarda yazdıkları özellikle anlatısal unsurlar açısından şiir tanımını esnetti. Çokselli, türler arası, sanatlar arası, performatif şiirler, yapısal ve biçimsel özellikleri kadar bireysel, felsefi, siyasi içerikleriyle de dikkat çekti. Ece Ayhan, Can Yücel gibi şairlerle "sivil şiir", "ironi/mizah", "argo/küfür" kavramları seçkin kabul edilen şiirin alanına dahil oldu.

küçük İskender'in şiirleri yukarıda sayılan tüm yenilikleri bir patlama halinde kapsayan ve elbette bir patlama kapsanamayacağından kendini tüm açılarda dışa doğru fırlatan bir karakterle geldi. Bu şiirin naif hiçbir yanı yok. Sahte, mekanik, şiir olsun diye yazılmış tek bir şiir yok. Çocukluktan, aşktan, kırgınlıktan, cinsellikten söz ederken dünyanın sertliği, insan ilişkilerinin çıkmazı, beden ve cinsiyetin belası, siyasi düzeneğin vahşiliği hep akılda tutuluyor, ancak şairin zekası ve özgürlüğe olan inancı bunlara hiç yenilmiyor. küçük İskender bilindik anlamda toplumcu değil ama benzeri görülmemiş derecede siyasidir. Genel olarak Türk şiirinin edasını belirleyen keder İskender'de nadiren ortaya çıkar. 1980 askeri darbesinin ardından bir kuşağı belirleyen yenilgi ise neredeyse hiç yoktur onda çünkü zekice, ironi ve eleştiriyle, büyük bir itirazla yıkıma uğratılır yenilgi. Burada her şeyi çözmüş, sistemin ipliğini pazara çıkarmış, devletin, ailenin, sermayenin, heteroseksüelliğin, statükoya hizmet eden her türlü yapının üzerine aklını germiş, neşesini ve itirazını silahlı bilmiş bir şair vardır. Bu büyük bir imkân ve önemsenmeyi fazlasıyla hak eden bir yeniliktir.

'ŞİİR DERT İLE YAZILIR'

küçük İskender'in şiirlerindeki sözcük listesinin zenginliği herhangi bir okurun dikkatini çekebilecek bir başka yeniliktir. Geleneksel bir algı, şiire uygun sözcüklerle uygun olmayanları on yıllarca ayırmıştır. Sözcükler, kuşaklardan kuşaklara aktarılan şiir dili içinde anlam ve çağrışım yüklerine, duygu değerlerine sahip olurken şiire dair sözcük listeleri yadırgatıcı olma niteliklerini kaybederler. küçük İskender sözcükleri onlarla oyunlar kurmak, anlamı geri plana itmek ya da sözcükleri sevip kullanmak istemek gibi nedenlerle değil çok daha doğrudan kullanır. Doğrudan dememdeki kasıt şudur: İskender otobiyografik deneyim fragmanları yazar, bir konu hakkında özgün bireysel düşünce üretir ya da birine seslenir. Bütün bunlar yaşamla şiirin kaynaştığı noktada sözcüklerin anlam alanlarının yeniden kurulmasına ve genişlemesine hizmet eder. Ses örüntüsü

“

küçük İskender'in şiirlerindeki sözcük listesinin zenginliği herhangi bir okurun dikkatini çekebilecek bir başka yeniliktir. Geleneksel bir algı, şiire uygun sözcüklerle uygun olmayanları on yıllarca ayırmıştır. Sözcükler, kuşaklardan kuşaklara aktarılan şiir dili içinde anlam ve çağrışım yüklerine, duygu değerlerine sahip olurken şiire dair sözcük listeleri yadırgatıcı olma niteliklerini kaybederler. küçük İskender sözcükleri onlarla oyunlar kurmak, anlamı geri plana itmek ya da sözcükleri sevip kullanmak istemek gibi nedenlerle değil çok daha doğrudan kullanır.

gibi estetik kaygılar ikincildir, ancak şiiri bir hakikat düzlemin-
den üretiyor olmak kendiliğinden bir estetik değer alanı yaratır.
“Yıllarca şairler şu sözcükle buluşa dayalı dizeler kurdular, ben bu
sözcükle ne yapacağım?” diye sormanın bir anlamı yoktur. Dene-
yim, düşünce ya da seslenme bir kendilik içinden şiire vardığı için
sözcükler zaten yerli yerinde ve yepyeni görünür. Şiir sözcüklerle
değil bir dert ile, ağrı ile yazılır ve bu ağrı şairin varoluşunun ayrıl-
maz parçasıdır.

Modern Türk şiirini, şiirin sekülerleşmesi düzleminde okumak
mümkündür. Dinî ve geleneksel temalardan, ses ve yapı özellik-
lerinden, uhrevi bir derinlik ya da yücelik atfedilmiş sözcükler-
den uzaklaşıp dünyevi olana, bireye, deneyime yönelme; akımlar,
gruplar ya da tek tek şairlerde gördüğümüz bir tavidir. Turgut
Uyar, Edip Cansever, Ece Ayhan, İlhan Berk ve çok sayıda şairde
kutsal kitapların dilinin, ayetlerin, mezmur söyleminin, dinlere dair
mitlerin kullanıldığını, modern dünya içinde yeniden üretildiğini,
kısmen yapı sökümü uğratıldığını görürüz. İskender’in şiiri ise bu
sekülerleşme çabası ile uğraşmaz, o zaten tam olarak özgürlüğünü
ve özerkliğini ilan etmiş bir zihniyetin ürünüdür. Kuralı kaidesi,
sınırlandırıcı düzlemleri yoktur. Şiirin nasıl bir şey olması gerekti-
ğine dair reçetelerle ilgilenmez. Huzursuzluğunu, itirazını, dünyada
ne görüp ne yaşadığını kendi belirlediği yollarla şiirleştirir.

‘İSKENDERİ HERHANGİ BİR SİSTEMİN PARÇASI OLMADI’

küçük İskender, şiiriyle hayatı arasında dürüst bir ilişki olan ender
figürlerden biri. Çok uzun zamandır onu yakından tanıyan, dostu
olmanın güzelliğini yaşamış biri olarak hep şöyle düşündüm: İs-
kender herhangi bir sistemin parçası olmadı. Bir patronun, bir emir
komuta zinciri içindeki dolaylı da olsa suçlu konumların, vaktini
ve enerjisini parayla değiş tokuş etmenin yükü altında bırakmadı
kendini. Küçük avantajlarından ve büyük dezavantajlarından uzak
durdurdu. Yaşayabileceği, yazabileceği kadar para, her durumda evini
açıp elindekini paylaşabileceği dostlar ya da dara düşmüş insanlarla
dayanışma onun için yeterliydi. İktidar hırsına hiç kapılmadığını
hayranlıkla izledim. Bu onu okurun ve dostlarının gözünde son
derece sahici kıldığı gibi şiirini de durmaksızın onayladı.

Günümüzde genç kuşak üzerinde en büyük etkiye sahip olan şairin
küçük İskender olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Etik yanı sıra, cin-
siyetçi ya da etnik hiçbir nefret suçuna atfedilemeyecek hümanist
söylemiyle, biçimsel ve yapısal sınırlar içinde tıkanmayan bireysel
yaratıcılığıyla şiiri çoktan devralındı. Şiire zekice bir tavır, haylaz
bir gülüş, şeytani bir uyanış, sonsuz açılım kattı.

Türk şiiri ve dünya şiiri büyük bir şairini, biz yeri asla dolmayacak
dostumuzu kaybettik. Hepimizin başı sağ olsun.

“

küçük İskender,
şiiriyle hayatı arasında
dürüst bir ilişki olan
ender figürlerden biri.
Çok uzun zamandır
onu yakından tanıyan,
dostu olmanın
güzelliğini yaşamış
biri olarak hep şöyle
düşündüm: İskender
herhangi bir sistemin
parçası olmadı. Bir
patronun, bir emir
komuta zinciri içindeki
dolaylı da olsa suçlu
konumların, vaktini
ve enerjisini parayla
değiş tokuş etmenin
yükü altında bırakmadı
kendini.

Beyaz martı, kara kedi: küçük İskender sahiden yaşadı

Modern Türkçe şiir yaşayan en önemli temsilcilerinden birini, küçük İskender'i yitirdi. Dünyadan olan her şeye şiirin dilinde bir karşılık yaratan İskender, Boğaz'da bir beyaz martı, Beyoğlu sokaklarında kara bir kedi olarak dolaşacaktır. Hiçbir yere gitmedin şair, o yüzden güle güle değil, merhaba diyoruz sana...

Takvim yaprakları 3 Temmuz 2019'u gösterirken biz arkadaşımızı; sevdiğimiz, hayran olduğumuz, şiirlerini ezberlediğimiz, yazdıklarından yeni duyarlılıklar kazandığımız bir şairi kaybettik. Ama modern Türkçe şiir yaşayan en önemli temsilcilerinden birini yitirdi. İstanbul'da bir gece yarısı, fiziksel varlığa veda ederek şiirin dil evinde sonsuzluğun şairi oldu küçük İskender...

Enver Topaloğlu

“

Onun derhal “marjinal şair” sınıfına konulması aslında, daha baştan ona, yani hiç kimseye benzemeyen bu yeniliğe, karşı nasıl bir tavır alacağını belirleyememiş, “yerleşik değer” ya da “iktidar” sahiplerinin geliştirdiği savunma tepkisiydi. küçük İskender’in haklı isyanı daha o zamanda büyüyecek güce sahipti; nitekim öyle de oldu.

Tarihi ve kültürüyle geçmiş binlerce yıl geriye giden, aynı zamanda dünyanın sayılı metropollerinden biri de olan şehri, iligine kadar duyumsamış, şiire aktarmış bir şairdi küçük İskender. O nedenle pekâlâ, İstanbul şairini yitirdi de diyebiliriz. Bu arada küçük İskender’in, metropolü şiire aktaran, modern Türkçe şiirde bunu gerçekleştiren ilk şair olduğunu da belirtelim.

‘ŞİİR ŞAİRİN ÖMRÜNDEN NELER GÖTÜRÜR?’

Bir soru soralım: Şiir şairin ömründen neler götürür? Bu soruyu hangi şaire yöneltsek uzun uzun anlattır... Bir gün yeri gelir belki, neden olmasın, sorarız. Peki şiir, şairin ömrüne, hiç değilse azalttığı kadar, hatta daha fazlasını ekliyor olabilir mi? Olacağını varsayalım... Her şiir kitabının, şairin ömrüne hiç değilse bir on yıl kattığını düşünelim... Bu durumda, küçük İskender kaç yaşında bir şairdi? Saptamak hiç de kolay değil... Çünkü çok yazan, dolu dolu yazan bir şairdi küçük İskender... Yerin üstünü yazdığı gibi yeraltını da yazan, yazdıklarını da bulabildiği tüm kanallardan, yeraltından, yer üstünden okurla buluşturan bir şairdi aynı zamanda...

O sonsuzluğun, hatıraların şairi oldu. Ama onu unutturmayacak başta şiirleri olmak üzere arkasında çok şey bıraktı. Örneğin “Ben ölünce dans edin” diye vasiyet eden coşkulu, duyarlı; “böyle bir adam yaşadı diye dans edin” diyecek kadar yaşamdan yana olmuş bir şair tavrı bıraktı. küçük İskender, ilk şiirleri Adam Sanat dergisinde yayımlanmaya başladıktan kısa bir süre sonra, önce şiir çevrelerinde, giderek okurlar arasında ‘marjinal şair’ olarak tanınmaya başladı.

Onun derhal “marjinal şair” sınıfına konulması aslında, daha baştan ona, yani hiç kimseye benzemeyen bu yeniliğe, karşı nasıl bir tavır alacağını belirleyememiş, “yerleşik değer” ya da “iktidar” sahiplerinin geliştirdiği savunma tepkisiydi. küçük İskender’in haklı isyanı daha o zamanda büyüyecek güce sahipti; nitekim öyle de oldu.

İlk şiir kitabı “Gözlerim Sıgırmıyor Yüzüme” 1988’de, son şiir kitabı “Mayıs Giremez”se 2016’da okurla buluştu, Bunu söylerken serbest metinler ve şiirlerin bir arada yer aldığı kitaplarının da dahil olduğu farklı türdeki yapıtlarını ayrı tutuyoruz. Sayabildiğimiz kadarıyla yirmi dört şiir kitabının ve binlerle ifade edilecek sayıda şiirin şairi oldu. Yalnız bu kadar mı? Değil elbette...

Günlükten denemeye, romandan hikâyeye, geniş bir yelpazede yer alan serbest metinlerle yazının her türünde kitapları yayımlandı. Ama ömrünün sonuna kadar şair olarak yaşadı ve şair kaldı.

‘ŞİİRİN YÖNÜNÜ DEĞİŞTİREN BİR KİTAP’

küçük İskender’in doksanlı yıllara iki yıl kala yayımlanan ilk kitabı “Gözlerim Sıgmiyor Yüzüme” şiirin yönünü değiştiren bir kitap oldu. Seksen sonrasında etkili olmaya başlayan bir grup “şair” tarafından sıkıştırıldığı dar alanda geleceğini yitirme tehdidi altındaki şiire nefes aldırdı. Seksenden sonra 12 Eylül’ün yarattığı ortamda yayımlanan bazı dergi ve yayınlar etrafında solcu, sağcı, İslamcı vb. “genç şairler” arasında koalisyonlar kurularak deyim yerindeyse eşyanın tabiatına aykırı bir şiir anlayışı öneriliyordu. Buna göre şairin yeri fildişi kuleydi. Şiir de yalnızca dergiler, kitaplar ve kitaplıklarda var olabilirdi. Apolitik ve de ideoloji dışı şiir... Amaçlanan buydu... Bir tür ölü doğa gibi, ölü şiir... Neyse ki bu amaca ulaşılamadı.

Şiirin, seksenli yıllarda bir grup tarafından kendi aralarında döndürülen ‘masa başı’ ve ‘elit bir oyun’a dönüştürülmesi girişiminin yerleşip yaygınlaşmasının engellenmesinde küçük İskender’in ve ilk kitabının büyük payının olduğunu söylemek gerek.

‘ŞİİRİ, HAYATLA BULUŞTURDU’

Genç şairin ve şiirin hayatla, sokakla temasının büsbütün kesilmek istendiği dönemde, yirmi dört yaşında bir şair, ilk kitabıyla “o masayı” devirmişti. Kapıları açmış ve şiiri yeniden sokağa çıkarmış, hayatla buluşturmuştu. “Gözlerim Sıgmiyor Yüzüme”yle başlayan küçük İskender rüzgârı şiirin yatağını değiştirecek kadar etkili oluyordu. Yarattığı değişim rüzgârı gençleri olduğu kadar eski kuşak şairleri de etkiledi.

O “masa” mı? küçük İskender şiiriyle gelen değişim rüzgârının da etkisiyle en azından, o “masa” bir daha kurulamadı... Ki bu da az şey değildir. Hiçbir şey olmasa bile küçük İskender işte o “genç” şairdir. Gençlerin şairi olarak, gençliğin şiirini yazmış şair olarak yaşayıp temmuz gecesi sonsuzluğa uğurlanan namı diğer Derman İskender Över yani...

“Geç seksenler”in şairi küçük İskender, daha ilk kitabıyla hem geniş bir okur çevresine ulaştı hem de şiire önemli bir popülerlik kazandırdı. Bunda hiç kuşkusuz hayata ve dünyaya karşı olan duyarlılığı etkiliydi. Onun konuları, izlekleri, temaları, şiirindeki motifler ve en önemlisi şiir dili hayatın, dünyanın en yakıcı, ülke gündeminin en çetrefil siyasal sorunlarıyla yakından ilgiliydi. Bunu örneklemek için şiirlerinden alınacak herhangi bir dize yeterlidir.

İdamın kaldırılmasının tartışıldığı dönemde duygularını, düşüncelerini o unutulmaz dizelerin yer aldığı şiire aktarmıştı. “Her Şairin İnfazı Kalem Tutmasıyla Yazılır” başlıklı o şiir de başka birçok şiiri gibi ölümsüz yapıtları arasında yer alır. Aradan geçen

“

“Geç seksenler”in şairi küçük İskender, daha ilk kitabıyla hem geniş bir okur çevresine ulaştı hem de şiire önemli bir popülerlik kazandırdı. Bunda hiç kuşkusuz hayata ve dünyaya karşı olan duyarlılığı etkiliydi. Onun konuları, izlekleri, temaları, şiirindeki motifler ve en önemlisi şiir dili hayatın, dünyanın en yakıcı, ülke gündeminin en çetrefil siyasal sorunlarıyla yakından ilgiliydi. Bunu örneklemek için şiirlerinden alınacak herhangi bir dize yeterlidir.

yıllara karşın hâlâ genç ve yenidir. Merak edenler için tamamını okumalarını önererek şiirin son betiğini aktaralım:

*Korku da, ölüm de, acı da
insanı yeni bir doğuma hazırlayan sancıdır
ama unutma ki sevgilim sakın
meyva vermeyen tek ağaç, darağacıdır!.*

'BENİM DİLİM, BENİM SÖZÜM, BENİM ŞİİRİM'

İçerik kadar biçimdeki yenilikçiliği de dikkat çekiciydi. Kafiye-yi, aliterasyonu, sözcüğün sözcüğü çağırarak yarattığı yankıyı, ses çoğaltmayı, anlam köpürtmeyi; duygu, düşünce sıralamayı, onlara sıra atlatmayı; hece, ses koparmayı, parlatmayı, patlatmayı daha önce benzeri olmayan bir boyuta taşıyordu. Şiirlerinde çelişkili, kaotik havaya, umutsuz, karamsar, hatta nihilist duygu ve düşüncelerin bir arada oluşuna karşın yaşama sevinci her şeyin üstündedir.. “Yenildiğinde değil vazgeçtiğinde kaybedersin” diyen bir inatçılık vardır şiirlerinde. Aynı zamanda “benim bedenim, benim kararım” sözünde olduğu gibi “benim duyarlılığım, benim dilim, benim sözüm, benim şiirim” diklenmesi, dik duruşu, tavrı da yansır onun şiirlerinden...

“Kerem’le Şule’nin Ayrılık Senfonisi”nden bir bölüm okuyalım:

*madem öyle, polis diyorsun
çabuk*

*bu ana bir taze İstanbul sığdırmalıyız alelacele
bu ana özgün bir ecel, haç biçiminde bir özel bir
ızdırıp sığdırmalıyız.*

*bu ana bir anne, bir çocuk; bir anne: topal, bir çocuk:
ruhsuz*

*bu ana bir samurai görkemi, bu ana rahmin ana dilini
karakterlerimizin dinini sığdırmalıyız. .
sığ bir vücudun hep arzulandığı halde dokunulmamış
bir yerinin öksüz tenini sığdırmalıyız*

*çabuk ol, hadi, yaşanmamış yılların terini sığdırmalıyız bu
ana*

*yaşanmamış yılların gözyaşını, kahkahasını ve
mutluluğunu,
unutmalı insan bazen*

*ne kadar soylu geçinip ne kadar soysuz bir erguvan
olduğunu. .*

*henüz dinlenmemiş kasetlerimiz, henüz gidilmemiş
tiyatrolar*

*sinemalar, cafeler ve henüz okunmamış kitaplarımız
henüz yazılmamış şiirlerimiz*

*henüz döllenmemiş bebeklerimiz var bizim.,
ikimizin bir ordusu var hayretlere, hayaletlere karşı*

ve tanrım

*ne kadar umarsızız şu dakika sevgimize karşı
farkında mısınız*

*kapının zili, sirenler onlar, korkutmaktan anlar
bir gün sinerler. .*

*son kez öpeyim bari senin o hep beni
kahreden kaderinin üstünden
pek vaktimiz kalmadı sanırım artık
hadi sen önden çık, önden sen çık sevgilim
şiirin, bu anın içinden!.*

“

küçük İskender her şeyi şiire kattı; hayattan, dünyadan olan her şeye şiirin dilinde bir karşılık yarattı. Her şeyi şiirle yaptı da demek mümkün. Hem şiire bir sahne kurdu. Hem de şiirden bir sahne oluşturdu. Orda, o sahnede yaşamın tüm çelişkilerini sergiledi, yorumladı, eleştirdi.

“Gözlerim Sıgmiyor Yüzüme” yayımlandığında şiirlerin dili, İkinci Yeni şairlerini tanıyan, bilen, sevenler için bile tuhaf ve yadırgatıcı olmuştu. İlk kitap bir tür yeni bir doğa, yeni bir yaşantı alanı işaret ediyordu şiir dünyası için. Ondan sonraki kitaplarında şiirlerinde şair, o alanı işledi; daha iyi, daha güzel yaşanacak hale getirmek için sürdürdü arayışını. İlk kitabı şiir coğrafyasında bir ütopya adasıydı, sonraki kitaplar orada yepyeni bir dünya kurup yaşam alanına dönüştürdü. “Gözlerim Sıgmiyor Yüzüme” üzerinde daha ağırlıklı durmamız, biraz da bu kitabın kurucu özelliği nedeniyledir.

‘HER ŞEYE ŞİİR DİLİNDE BİR KARŞILIK YARATTI’

küçük İskender her şeyi şiire kattı; hayattan, dünyadan olan her şeye şiirin dilinde bir karşılık yarattı. Her şeyi şiirle yaptı da demek mümkün. Hem şiire bir sahne kurdu. Hem de şiirden bir sahne oluşturdu. Orda, o sahnede yaşamın tüm çelişkilerini sergiledi, yorumladı, eleştirdi. Beat kuşağının en önemli şairi

“

Otoriteye de, hiyerarşiye de karşı çıkarken yerleşik değerleri, beğenileri, yargıları hedef alırken bedeli ne olursa olsun geri adım atmadı. Gezegeni tehdit eden ekoloji sorunlarıyla da ilgilendi; öteki kimliklere, varoluş tarzlarına, marjinal tercihlere yönelik baskılara karşı da tepkisiz kalmadı, tavır aldı. Dili hayatın ve dünyanın ağrıyan dişini kurcaladı, acıyan yerlerine eğildi. Aşkı bir özgürleşme imkânı olarak görüyordu...

Allen Ginsberg'e ithafen, şairin "Amerika" şiirine nazire olarak da okunabilen "Türkiye" başlıklı şiirini bir bölüm okuyarak hatırlayalım:

*Nâzım'ını severim, buna kızabilirsin, ama bazı
-ne demekse- naif şairlerinin, devlet sanat-
çısı olmasına ve adının iktidar şakşakçısı
starlarla bir anılmasına dair çabalarına izin
verdiğinden, sana korkunç müteşekkirim, inti-
harımı hızlandırıyorsun böylelikle, böylelik-
le artıyor kırım ve seninle kırımız, ne gam?
iyi akşamlar. Persil Supra.*

*Mustafa Suphi, artık hamsi mi Türkiye, dikkat et,
balıkları örgütlemesin,*

*Allah'a inanmıyorum, Osmanlı'yım velhasıl, akın
edip Avrupa'ya, toplayıp getiremesem de cil-
lop gibi veletleri, n'apalım, buradaki lüm-
pen teen-ager'larla idare ediyorum,*

*Türkiye, ayıptır sorması ne zaman akıllanacağız;
Türkiye, Kıbrıs'ın yakasını ne zaman bıraka-
cağız ve ne zaman yaraşır olacağız binlerce
devrim şehidimize*

'AHMET KAYA'NIN ŞİİRDEKİ KARŞILIĞIYDI'

Açık bir şairdi küçük İskender. Açık denizler, açık gökyüzleri gibi... Açıktı, ama kaçık değildi. Saçıktı, ama saçma değildi. Üstelik saçmayı da savunabilirdi. Karşı olanları saçmanın da şiirsel bir boyut içerebileceğine ikna etmese bile karşı çıkmaktan vazgeçirebilirdi. Düşüncesi de, duyguları da, duyarlılığı da yeniydi. Gençti, asiydi, özgürlükçüydü. Daraltmadan yazdı. Uzatmadan yazdı, kaçınmadan yazdı. Eğilmeden, bükülmeden, ezilmeden, çekinmeden yazdı. Şair diyoruz ya, işte gerçekten bir şair olarak yazdı. Yaşadı yazdı. Bir benzetme yaparak ve başına gelenleri de hatırlayarak onun için Ahmet Kaya'nın şiirdeki karşılığıydı da diyebiliriz.

Otoriteye de, hiyerarşiye de karşı çıkarken yerleşik değerleri, beğenileri, yargıları hedef alırken bedeli ne olursa olsun geri adım atmadı. Gezegeni tehdit eden ekoloji sorunlarıyla da ilgilendi; öteki kimliklere, varoluş tarzlarına, marjinal tercihlere yönelik baskılara karşı da tepkisiz kalmadı, tavır aldı. Dili hayatın ve dünyanın ağrıyan dişini kurcaladı, acıyan yerlerine eğildi. Aşkı bir özgürleşme imkânı olarak görüyordu... O nedenle aslında

büyük meselesinin özgürlük olduğu söylenebilir. Hayatı hem yazdı, hem okudu. Şairliği de şiirleri de buydu. Okuyor ve yazıyordu. Hangi sorunla ilgiliyse ona karşı zekice yaklaştı. Bakışı ironik, yorumu ve eleştirisi acımasız, ama samimiydi. Şiirlerinin yapısındaki önemli özelliklerden biri de içtenliktir. Kendi hayatına dönüp dibe indiğinde ilk hatıralarını bulduğu ve yazıya aktardığı “Belirsiz Elli”nin önsözü, sanki aynı zamanda bir “son söz”dür. Bir bölüm okuyalım:

“Bebektim, çocuktum, ergenliğimi darbeye kaptırıp yaşayamadan büyüdüm. İnsanlara güvenecek kadar aptal, şiire sığınacak kadar da cesur bir gençlik yaşadım. İnkâra gerek yok, hiddetli görünsem de sürekli romantiktim. Ne sömürülen zamanımı bir ‘duruş’a çevirdim ne de önemli şeyleri bir yüz felci sanıp somurtarak yürüdüm.

17 yaşındayken Datça’da ahşap bir iskelede oturup geceye ve Akdeniz’e doğru ‘bir gün ölmeye size geleceğim’ dedim.

Beni sürekli dövse de babama inanarak, bana sarılmayı hep ihmal etse de annemi severek hayata atıldım. Tecavüze uğradığım yahut tacizle tanıştığım için değil, erkekleri sevdiğim için eşcinselliği; arkadaşlarım dayattığından değil, kafam çalıştığı için anarko-sosyalistliği; maçları kazandığı için değil, âşık olduğumdan Fenerbahçe’yi seçtim. Hepsini maceraperestliğime vermek gerek.

Şiir yazdım. Eğer şiirse onlar.

Aşklar yaşadım. Eğer ciddiye alındırsa.

Bir adım vardı, İskender’di o; kimseye büyüklenmediğimi göstermek için ‘küçük’ denmesini istedim.

Yaşadığım ülkeyi faşistler yönetmeseydi, cennet olurdu. Eminim.

O beni sevmese de ben bu ülkeyi çok sevdim.

(...)

Eğlenmesini de biliriz biz ağlamayı ezberlediğimiz kadar – meselemiz hep insan, meselemiz hep yaşamayı şenliğe çevirebileceğimiz bu gezegen. Birkaç avuç et olmadığımızı bile bile söyledik inandığımız doğruları. Dürüstçe. Kaypaklık yapmadan. Kaybetme korkusu duymadan.

İyi ki yaşadım.

İyi ki yaşayacaksınız.

İyi ki yazdım.

İyi ki okuyup yazıp kazanacaksınız.”

küçük İskender bir şairdir, ama kaydetmek gerekir ki o aynı zamanda ülkenin özellikle bir döneminin, önemli ve tarihsel bir zaman kesitinin de simgesi olmuştur. Boğazın beyaz martısı da, Beyoğlu'nun kara kedisi de o simgenin bir parçasıdır. Hiçbir yere gitmedin şair, o yüzden güle güle değil, merhaba diyoruz sana...

O yine Boğaz'da bir beyaz martı, Beyoğlu sokaklarında kara bir kedi olarak dolaşacaktır. Her bahar İstanbul'da erguvan, adalarda mimoza olarak açacaktır. Her gün yeniden şiiri kuşanacak, şehri kuşatacak, aşka abanacaktır. O şiirler boşuna yazılmış olamaz. O şiirlerin boşuna yazılmadığını biliyoruz. Beyaz martı, kara kedi küçük İskender sahiden yaşadı, onu da biliyoruz...

Daha fazlasını arayan, bilmek isteyenler için en iyi kaynak elbet küçük İskender'in başta şiir külliyatı olmak üzere yapıtlarıdır. En kısa sürede bütün yapıtlarının bir arada yayımlanacağını umarak, ancak şimdiye kadar bunun gerçekleşmemesine de şaşırığımızı belirtelim. Hatırlatma amacıyla yayımlanmış şiir kitaplarının saptayabildiğimiz listesini paylaşalım.

“Gözlerim Sıgıyıyor Yüzüme” (1988), “Erotika” (1991), “Yirmi5April” (1994), “Periler Ölümlerken Özür Diler” (1994), “Suzidilara” (1996), “Güzel Annemin Hayal Gücü” (Tek Baskılık Kitap, 1996)

“Ciddiye Alındığım Kara Parçaları” (1997), “Papağana Silah Çekme!” (1998), “Alp Krizi” (Tek Baskılık Kitap, 1999), “Göz yaşlarım Nal Sesleri” (1999), “Bir Çift Siyah Deri Eldiven” (2000), “İpucu Bırakma Sanatı” (2000), “Bahname” (2000), “Teklifsiz Serseri” (2001), “Kahramanlar Ölü Doğar” (2001), “Çürük Et Deposu” (2001), “Eski Kral Deposu” (2002), Dicle ile Fırat (2004), “Bir Daha Bana Benzeme Angel!” (2004), Sarı Şey (2010), “Bu Defa Çok Fena” (2011), “Ali” (2013), “Elli Belirsiz” (2014) ve “Mayıs Giremez”...

Eksiğimiz varsa okurlarımızın tamamlayacağına inanıyoruz...

küçük İskender bir şairdir, ama kaydetmek gerekir ki o aynı zamanda ülkenin özellikle bir döneminin, önemli ve tarihsel bir zaman kesitinin de simgesi olmuştur. Boğazın beyaz martısı da, Beyoğlu'nun kara kedisi de o simgenin bir parçasıdır. Hiçbir yere gitmedin şair, o yüzden güle güle değil, merhaba diyoruz sana...

İskender'e dair bölük pörçük hatıralar

Hastaydı, biliyorduk. Yanında Akif Kurtuluş, Latife Tekin ve diğer arkadaşları vardı, biliyorduk. Ama işte, buraya kadarmış. Onu bize armağan eden Memet Fuat'ın yanına göçme vakti gelmiş.

“Bu da Karga” dedi İskender, sonra gülererek yineledi: “Uyuşuk Karga.”

Vecdi Erbay

Karga'nın uzundu saçları ve sakalları. Küçük odanın en dibindeki divana, bize dönük yan uzanmıştı. Bir eliyle çenesine destek yapmış, diğeriyle kucağındaki kedinin ensesini okşuyordu usulca. Tüyleri sarıydı kedinin ve usluysu. İskender kedinin adını söyledi mi, hatırlamıyorum şimdi.

Küçük bir masa vardı odada. Masada eski tür küçük bir bilgisayar. Bilgisayar açıldı ve henüz yazılan bir şiirin ilk dizeleri okunabiliyordu. İskender, konuşmanın bir yerinde, “Her şeyim bu küçük kutunun içinde” diyecekti. Ve sanırım vaktinin çoğunu bu “Küçük kutunun” karşısında geçiriyordu. Öyle demişti. Öyleydi muhtemelen, eğer İskender Beyoğlu'na çıkmamışsa.

İskender'le daha önce tanışmıştık. Ama onu o küçük evde tanıdım. Varlığı yokluğu belli olmayan Karga'nın ve sarı tüylü kedinin de onu tanımamda payı büyüktü.

Şarap içmiştik. Benim şarap ya da başka bir içki içmem için vakit erkendi ama eşlik etmişim ona. Bir kere de Ahmet Erhan'a eşlik etmişim. Yine şarap içmek için vakit erkendi benim için. Ahmet Erhan şarabın yanında elma ikram etmişti ve söyleşi boyunca Ahmet Kaya dinletmişti bana. İskender de biraz tuzlu fıstık vardı sadece. Müzik dinledik mi? Dinlemişizdir mutlaka ama ne dinlediğimizi nedense hatırlamıyorum.

Bizimle hiç ilgilenmeyen, orada yokmuş gibi sessiz duran Karga içmemişti. Hiç mi içmiyordu? İskender böyle demiş miydi hatırlamıyorum ama aklımda öyle kalmış. Hiç içmeyen, varla yok arasında, odanın en loş köşesinde bir Karga.

ŞİİR YAZARAK HAYATI İDAME ETME DENEYİMİ

Yokuşu inmiş, koca bir ağacı dönmüş ve İskender'in evine ulaşmıştım. Adres bulmakta çok zorlanan benim için bile çok basitti adresi. Aklımda öyle kalmış. Aklımda, daha sonra defalarca aynı yokuşu inip çıktığım, her defasında çat kapı uğrasam mı, diye düşündüğüm de kalmış. Ama bir daha hiç uğramadım o eve. İskender'e. Sessiz Karga'ya. Sarı tüylü uysal Kedi'ye.

Arada, o dönem kitaplarını yayımlayan yayınevini muhasebesini aradı İskender. Telif alacağı vardı. Sabah aramış, "Tamam" demiş muhasebeci. Öğleden sonra, benim yanımda aradığında da muhasebeci "Tamam" demişti. İskender inanmamıştı, "Daha kaç defa aratacaklar, kim bilir" demişti, canı sıkın. İskender telifle geçinen, telifle geçinebilmek için ısrarcı olan ender şairlerden biriydi o zaman ve her zaman.

İskender'le daha önce tanışmıştık. Ama onu o küçük evde tanıdım. Varlığı yokluğu belli olmayan Karga'nın ve sarı tüylü kedinin de onu tanımamda payı büyüktü.

PIYA BARUDÎ'Yİ YAYIMLADI

Piya Kitaplığı İskender'in Kürtçeye çevrilmiş şiirlerini "Barudî" adıyla yayımlamıştı. Şiirlerini Lal Laleş çevirmişti. Kitabın kapağını Nesimi Aday, içini Fadıl Öztürk hazırlamıştı. İskender, "Spas ji bo hemû gel U kêmetewan û li hember wan ez bi hürmet bejna xwe di tewînim" (Teşekkürler tüm halklara ve azınlıklara. Önlerinde saygıyla eğiliyorum) demişti, kitabın girişinde.

O sıralarda İskender'le sık karşılaşıyorduk Kelaynak Kafede. Etrafında hep genç insanlar oluyordu. Onun şiirine hayrandılar. Yaşama biçimine, muhalifliğine, ağzının bozukluğuna hayrandılar. İskender bira içerdi, çok içerdi ve iyi hatırlıyorum, çok

az hesap öderdi Kelaynak'ta. Bu iyi bir şeydi çünkü severdik İskender'i.

Sonra Olivyo Han'daki Piya Kültürevi düzenli etkinlikler yapmak kararı aldı. İlk konuklardan biri İskender olacaktı. Kolaylaştırıcı da ben olacaktım. İskender'le konuştum. Bu söyleşide kendisini tanımamıza olanak sağlayan sorular soracaktım. Şiirini, Türkiye ve dünya şiirini, Türkiye ve hayat üzerine bir sohbet olacaktı. Israr etmeme fırsat vermeden, "Olur" dedi İskender ama bir şartla. Bir büyük rakı alacaktık, söyleşi sırasında içecekti, söyleşiden sonra geriye kalanı birlikte içecektik. Söyleşi sırasında değil, sonra birlikte içsek? Kabul etmedi, söyleşiyi bildiğimiz ciddiyetten kurtarmaya, bir eğlenceye çevirmeye niyeti vardı.

Biraz öyle de oldu. Ama sonra "cinsiyetçi" bir küfür savurduğunda söyleşiye katılan kadınlar müdahale etti. Söyleşi gergin bitti. Feci ter döktüm ki buna hazırdım, bekliyordum. Sonra sanırım geriye kalan rakıyı birlikte tükettik. Meze yoktu, "Yahu keşke küfür etmesiydin, ne güzel sohbet ediyorduk" serzenişi vardı. İskender'di işte, küfür ederdi, hepimiz biliyorduk ve hepimiz onu değiştirmenin beyhude bir çaba olduğunu çoktan öğrenmiştik. Hiçbir şahıs ve kurum karşısında eğilip büküldüğüne tanık olmamıştık. Yine de "Ama keşke" diye başlayan cümle bize aitti. Sanırım küfür ettiği için hiçbir zaman "Ama keşke küfür etmeseydim" demedi İskender.

En çok Fadıl Öztürk'le mi didişirdi İskender? Fadıl Piya'nın müdürüydü çünkü. Yayınevinde ve kafede en çok bulunan, yeri gelince en asabimiz olan Fadıl, İskender'le en çok karşılaştı çünkü. Fadıl, İskender'i çok severdi. Fadıl, belki en çok, Barudî yayımlandıktan sonra Diyarbakır'a gidip geldikten sonra, "İlk defa yurtdışına pasaportsuz çıktım" dediği için severdi İskender'i.

Zaten İskender gibi bir insanın, şairin içinin pasaporta ısınması ne mümkündü.

SONRA NE OLDU?

Sonra ne oldu, bilmiyorum ama uzaklaştık İskender'le. Uzaklaşmadık, görüşemez olduk. Bazen şiir okuduğu mekanlara gidip muhabbet ettik. Bazen İstiklal Caddesi'nde karşılaştık. Ama uzun boylu bir sohbet hatırlamıyorum. Sonra ben Diyarbakır'a göçünce bir daha hiç görüşemez, haberleşemez olduk.

Ama yok, öyle değil, bir defa Bodrum'da karşılaştık. Belki Bodrum'da bir kez daha sohbet etme olanağımız olacaktı ama orada

En çok Fadıl Öztürk'le mi didişirdi İskender? Fadıl Piya'nın müdürüydü çünkü. Yayınevinde ve kafede en çok bulunan, yeri gelince en asabimiz olan Fadıl, İskender'le en çok karşılaştı çünkü. Fadıl, İskender'i çok severdi. Fadıl, belki en çok, Barudî yayımlandıktan sonra Diyarbakır'a gidip geldikten sonra, "İlk defa yurtdışına pasaportsuz çıktım" dediği için severdi İskender'i.

Ve İskender, Türkçe şiirin bütün evrelerine hakim olduğunu bir kez daha gösteriyordu bu kitapta. Böyle düşünmüştüm, Dicle ile Fırat arasında bir minibüste yol alırken, yolda kimlik kontrolü yapan askerlere kimliğimi uzatırken.

da ortalık 'karıştı'. Şairlerin kavgası enteresandır zaten, deyip geçiyorum o meşum geceyi. Sevgili Latife Tekin'in İskender sevgisini ise aklımdan çıkarmam mümkün değildir.

DİCLE İLE FIRAT'LA BİR GECE

Kaç ay önce, Mardin'de, evinde kaldığım arkadaşın kitaplığında buldum "Dicle ile Fırat"ı. Çoktan yayın hayatını bitirmiş Gendaş Yayınları'ndan, 2004'te yayımlanmış kitap. Daha önce okumamıştım kitabı, zaten kaç kişi okuyabilmiştir ki İskender'in bütün kitaplarını. Şiirler, romanlar, denemeler... Kaç kitabı var İskender'in? Ölmese kimsenin aklına gelmeyecekti şimdiye kadar kaç kitap yayımladığı.

"Dicle ile Fırat"la birlikte okumadığım başka kitapları da vardır İskender'in. Uyumadan önce birkaç şiir okurum diye başladığım kitabı bitirdim. Ertesi gün, Mardin'den Diyarbakır'a dönerken, yol boyunca aklımda kalan şiirleri tekrar okudum. Çok yazdığı hep konuşulurdu İskender'in ve ben her kitabında okurun kendisine yakın bulacağı, sarsılarak okuyacağı birkaç şiirin mutlaka bulunduğunu iddia ederdim. "Dicle ile Fırat"ta beni sarsan çok şiir vardı. Ve İskender, Türkçe şiirin bütün evrelerine hakim olduğunu bir kez daha gösteriyordu bu kitapta. Böyle düşünmüştüm, Dicle ile Fırat arasında bir minibüste yol alırken, yolda kimlik kontrolü yapan askerlere kimliğimi uzatırken.

Hastaydı, biliyorduk. Yanında Akif Kurtuluş, Latife Tekin ve diğer arkadaşları vardı, biliyorduk. Ama işte, buraya kadarmış. Onu bize armağan eden Memet Fuat'ın yanına göçme vakti gelmiş.

Şimdi, vah ki şaire, Dicle ile Fırat'tan birkaç dizeyle hoşça kal demenin vakti gelmiş.

"Sel olasın, yaka yıka tez gelesin toy ömrüme;

Göster yüzün hayalini, o esrarı koy ömrüme!

Varamaz isen Fırat'ın cehennemindeki cennet sırcasına

Hakkındır, o hal, çal kazmayı, mezarımı oy ömrüme!"

küçük İskender:

**‘Bak! şiirler var, mektuplar var,
çocuklar var, sokaklar var, kediler!’**

İnsan bireyliği arzu temelli bir hayatı açık ya da gizli yaşamaya çalışırken küçük İskender’in hayatı ve şiiri çoktan onun yanında yer almış ve bunu cümle âleme ilan etmişti. Hepimiz yaşadığımız bu hayatın ya da bu hayatta “kanlı lağım fareleri”ydik ve oradan şiire “iltica” ettik/geçtik.

Halim Şafak

küçük İskender'in yazdığı şiirin temel özelliklerinden biri de yoğun imgeselliğidir. İmgellik dilde Ahmet Oktay'ın sözünü ettiği türden bir mekanikleşmeye ara ara yol açsa da bu oluşturduğu karşısında geride kalır, çoğu zaman sorun olmaktan çıkar. Yazdığı neredeyse edebiyatın yerine konan popüler kültür ve onun bünyesindeki magazinelleşme ve bunu tüketmeye çağıran kültür endüstrisi ve solun kimi kesimlerinin buna gösterdiği tartışmalı ilgiye rağmen şiidir.

Memet Fuat ve Mehmet H. Doğan'ın temel özelliği dönemlerle ve yazılan şiirle kurdukları olumlayıcı ve geliştirici ilişkidir. Onların bu tavrı dönemlerin ve yazılan şiirin öne çıkmasına ve tartışılmasına neden olurken ilginin kendilerine yönelmesini de sağlamıştır. Ne var ki her ikisinin de bu ilgileri kendileri için kapsayıcı bir tartışma nedeni olmamış, çoğu zaman deneme ve eleştirel denemenin sınırları içinde ve satır arasında geçen değinmelerle sınırlı kalmıştır.

Dünya şiirinden (Beat Kuşağı) ve İkinci Yeni'den etkilenen küçük İskender'in (1964) ilk şiirinin 1986 yılında Adam Sanat dergisinde yayımlanmasını, ilk kitabının 1988 yılında (Gözlerim Sıgıyıyor Yüzüme) Adam Yayınları'ndan çıkmasını da bu ilgiyle açıklayabiliriz. Önce şiir geleneği ve seksenler; sonra onun devamı sayılabilecek doksan şiirinin baskısı altında şiirini yazan küçük İskender, şiirinin biçimsel olanla kurmaya çalıştığı ama belirleyici olmayan ilişkiye rağmen genç yaşta kendi şiirselini oluşturmuştur. küçük İskender'in yazdığı geçmişle ve şiirle kurulabilecek ilişkilere ve tespit edilebilecek etkilere ve yakınlıklara rağmen farklı bir şiidir. Üstelik bu şiir sosyalist gerçekçi şiirin şematizmi ve vasatlığı karşısında da bireyi merkezine alır ve başka bir toplumsallık önerir. Hasan Bülent Kahraman'ın seksenlerde yazılan şiir içinde küçük İskender ve Emirhan Oğuz için başka bir parantez açmasının nedeni de bu toplumsallıktır.

küçük İskender'in yazdığı şiirin temel özelliklerinden biri de yoğun imgeselliğidir. İmgellik dilde Ahmet Oktay'ın sözünü ettiği türden bir mekanikleşmeye ara ara yol açsa da bu oluşturduğu karşısında geride kalır, çoğu zaman sorun olmaktan çıkar. Yazdığı neredeyse edebiyatın yerine konan popüler kültür ve onun bünyesindeki magazinelleşme ve bunu tüketmeye çağıran kültür endüstrisi ve solun kimi kesimlerinin buna gösterdiği tartışmalı ilgiye rağmen şiidir. Görselleşmenin ve yeni iletişim biçimlerinin küçük İskender ve şiiri temelli oluşturduklarını ve bundaki katkısını da unutmamak gerekir. Kaldı ki imge ağırlıklı ve anlamı daha çok derinlerde tutan bir şiirin bugünün ürünü olduğu kadar onun karşısında durabilmenin imkânı ve alanı olabileceği de küçük İskender ve daha başka şairler sayesinde ortaya çıkmıştır.

YAŞAMA DÖNÜK BİR EYLEME DÖNÜŞEN ŞİİR

Aynı dönemde Ahmet Oktay'ın Amerika'da ortaya çıktığını belirttiği yeraltı kültürü ve edebiyatının, ikisinin yaydığı anti-otoriteryanizmin, bağlı olarak insan cinslerinin gizlilikle yaşadığı aşk ve onun cinseli, bunların yaşamsal karşılı-

ğının ve dünyanın görece özgürleşmesinin küçük İskender ve şiirine ilgi ve etkiyi arttırdığını yazabiliriz. Bunun hem yalnız ve birlikte yaşama hem de edebiyat ekseninde karşılık bulması ve yeni iletişim biçimlerinin bunu çoğaltması ve yaygınlaştırması da burada anılmalıdır.

Ama asıl önemli olan küçük İskender'in şiiri ve yazısının -Terry Eagleton'a başvurarak belirtirsem- hayata, ona, ilişkin söylemlerle anlam kazandırabilmesi ve bunu hemen şimdi yaşamaya dönük bir şeye/eyleme dönüştürebilmesidir. (Hayatın Anlamı, çeviri: Kutlu Tunca, Ayrıntı,2012) Şiiri ve yazısındaki geçmiş de gelecek de bugünü ve hayatı bugünde çoğu zaman edepsizce yaşamayı ve yaşadım demeyi kışkırtır. Bu Baha Tevfik'in "edebiyat katiiyen muzırdır" demesiyle son derece uyumlu bir tavidir. Hayat burada yazılıp söylenen bir şey olmaktan çok yaşanan ve birlikte yaşamaya çağrılan ama aynı zamanda aşırılaşmaya sonuna kadar açık bir unsur ve olgu haline gelir.

Bu yaşama da bir yanıyla düpedüz isyandır, isyan etmeye çağrıdır. Hatta yaşıyor olmak burada bugüne dönük bir karşı çıkma eylemidir. Başka bir deyişle karşı çıkarsak, direnirsek, tepki gösterirsek yaşayabiliriz. Buysa küçük İskender'in şiiri ve yazısının gençlik ve onun anti-otoriter düşünceye ve bu temelde yaşamaya ilgi duyan kesimler üzerinde etkili olması için yeterlidir. Bu etki hem yazma hem de yaşama eyleminin birbirinin önüne geçmesine ve geride kalmasına ve bu temelde bir çatışmaya girmesine de izin verir.

Burada da kalmaz söz konusu hayat ve oradan çıkarılan şiir... William Shakespeare'in altını çizdiği türden bir kesinlik taşımasa da "Size farkları öğreteceğim" türünden bir iddiayı da bünyesinde bulundurur. küçük İskender'in bu noktada asıl güç aldığı düşünce ise J.J. Rousseau'nun "Karşılaştığım hiç kimseye benzemez yapılmışım; hatta dünyada hiç kimseye benzemediğimi söylemeye cüret edeceğim. Diğerlerinden daha iyi olmayabilirim, ama en azından ben farklıyım" diyebilmesidir. Yaşamayı ve bağlı olarak yazmayı asıl kışkırtan olgu da bu farklılıktır. Bunun şiir yazanı öteki ilan ettiği de muhakkak belirtilmelidir.

Farklılık insan cinslerinin arzularına ve onun temellendiği cinselliğe ve hayat ikisinin edepsizliğine, aşırılığına sonuna kadar açıktır. Arzular da ölüm karşısında fazlasıyla yaşamaya çağrıdır. Hatta Terry Eagleton'ın arzuyu baştan ölümün hasmı kabul etmesi de bu yaşamaya çağrıyla ilgilidir. Bu bize yine Terry Eagleton'a göre arzunun hayatın anlamı olmaya en uygun aday olduğunu ifade etme gibi noktaya vardırı, ki bu hem arzuyu hem de onu yaşamayı daha önemli hale getirir. Kaldı ki yine Terry Eagleton'ın de-

“

Burada da kalmaz söz konusu hayat ve oradan çıkarılan şiir... William Shakespeare'in altını çizdiği türden bir kesinlik taşımasa da "Size farkları öğreteceğim" türünden bir iddiayı da bünyesinde bulundurur. küçük İskender'in bu noktada asıl güç aldığı düşünce ise J.J. Rousseau'nun "Karşılaştığım hiç kimseye benzemez yapılmışım; hatta dünyada hiç kimseye benzemediğimi söylemeye cüret edeceğim. Diğerlerinden daha iyi olmayabilirim, ama en azından ben farklıyım" diyebilmesidir.

Bu etkilerden dolayı küçük İskender'in şiiri-yazısı ve yaşamakta olduğu hayatın karşılaştırmasını yapmak doğru gibi durmasa da Beat Kuşağı'nın, Jean Genet'in, Bukovski'nin ve daha başkalarının hem edebiyatlarının hem de yapıp ettiklerinin, yani hayatlarının- ve bunun yine ikisindeki kitleselleşmeye açık ama daha çok orta sınıflar üzerindeki kültürel olana dâhil karşılıkları birlikte ele alınmalıdır diye düşünüyorum.

diği gibi “hayatın anlamı bir sorunun çözümü değil, belli bir şekilde yaşama meselesidir.”

Ve bu yaşama neyi öncelersene öncelersene hayatın bireysel ya da toplumsal başka unsurlardan tamamıyla uzakta ve bağımsız olarak yaşanmasına izin veriyor da değildir. Her şey burada dünya ve insan içinde oluyor ve yaşanıyor. Dünya arzularımızı yaşadığımız yer ve düzlem olduğuna göre arzu kadar başka şeylere de burada yer açılması doğaldır ve beklenmelidir.

Bu hayat insanın hem kendine hem de bir başkasına yönelik bir kışkırtıcılık, ihlal edicilik ve ikisinin şiddetiyle yaşandığı gibi etrafı da, okuru da buna dâhil olmaya çağırır. Söz konusu dâhil olma edebi yaratıcılık ile politik terör arasında Lentricchia & McAuliffe'nin sözünü ettiği türden (ama daha çok birey üstünde ve bireysel temelde) bir yakınlığa da yol açar. küçük İskender'in edebi teröristliği de ancak bu yakınlıkla açıklanabilir ve asıl anlamını bulabilir.

Buraya kadar belirtilenlerden hareketle küçük İskender'in şiiri, yazısı, öyküsü ve romanları edebiyata dönük okurluk çağrısını da geçen bir önem ve anlama sahiptir denebilir. Hatta yazıp söylediğinin hayati etkisinin en azından döneme bakarak kimi zaman ortaya konulanı bir edebiyat yapıtı olmanın daha ötesine de geçirmiştir. Görece özgürleşme ve yaşama arzusunun da katkısıyla insan cinsleri küçük İskender'in yazıp söylediği ve bunlara yansıyan hayatının aynı zamanda ihlal edici ya da baştan ihlal etmeye çağırana yanına daha fazla yönelmiş kendilerine buradan hem şiir hem de hayat çıkarmışlardır.

Bu durum genç okuru ve şairi (popüler olanın olumsuz etkilerine rağmen) küçük İskender'in edebiyat ve hayat temelli çağrısına yanıt vermekle bırakmayıp hem şiirin hem de benzer bir hayatın birlikte ya da değil, yaşamanın peşine daha da düşürdüğünü, böylelikle tartışmalı bir biçimde de olsa yeraltını yer üstünde ya da yine yeraltında yaşanır başka bir düzey olma ve orada yaşama gibi bir noktaya getirdiğini ve eylediğini söyleyebilirim.

Bu etkilerden dolayı küçük İskender'in şiiri-yazısı ve yaşamakta olduğu hayatın karşılaştırmasını yapmak doğru gibi durmasa da Beat Kuşağı'nın, Jean Genet'in, Bukovski'nin ve daha başkalarının hem edebiyatlarının hem de yapıp ettiklerinin, yani hayatlarının- ve bunun yine ikisindeki kitleselleşmeye açık ama daha çok orta sınıflar üzerindeki kültürel olana dâhil karşılıkları birlikte ele alınmalıdır diye düşünüyorum.

Özetle küçük İskender'in ve edebiyat yapıtının insan cinslerinin hem hayatları hem cinsellikleri ve bunu yeraltında ama daha çok yerüstünde yaşama, bunun için mücadele etme noktasında insanda yol açtıklarını yadsıyamayız. Bu dediğim bir yerden sonra onu da geçip doğrudan ya da onu da içselleştirip insanın temel sorunlarına kafa yormaya ve tartışmaya da dönüşmüştür.

Bugün, kendini özellikle küçük İskender'in biraz da genç şairden kaynaklanan nedenlerle böyle bir geçmişi olmadığı, varsa da geçip gittiği, etkisizliği, geçerliliğini kaybettiği, üstüne kendini inşa etmeye çalışsa da gerçeğin bu olmadığını biliyoruz. Bugünün genç şairlerinin çoğu dünya şiiri, İkinci Yeni, küçük İskender'in şiiri ve anti-otoriter düşünce ve yaşama biçimleri olmadan kendini ve geçmişi açıklamakta zorluk çekebilir. Aynı şekilde insan zihninden fanzinlere, dergilere, kitaplara ve yayınevlerine kadar kalabalık bir geçmişin ve birikimin bunun tanığı ve kendini ifade ve gerçek ettiği alan olduğunu da burada bir daha ve ısrarla belirtmek durumundayım. Kaldı ki bugün ne yaparsa yapsın geçmiş diye bir şey varsa onu ortadan kaldıramaz ancak üstünden atlayarak geleceğe gitmeye çalışır.

KÜÇÜK İSKENDER'İN ŞİİRİ VE HAYATI YAN YANADIR

En baştan belirtmeye çalıştığım gibi şiir, küçük İskender'e yönelik etkilenme ve yönelimin bir boyutunu oluşturuyorsa bunun ikinci ve önemli noktası ise, birlikte ya da değil, bugün artık normalliyetini ilan etmiş ya da öyle kabul edilen ama hala aşırılıklara açık hayattır. İnsan bireyliği arzu temelli bir hayatı açık ya da gizli yaşamaya çalışırken küçük İskender'in hayatı ve şiiri çoktan onun yanında yer almış ve bunu cümle âleme ilan etmişti ve hepimiz yaşadığımız bu hayatın "kanlı lağım fareleri"ydik ve oradan şiire "iltica" ettik.

Dünya bugün böyle bir geçmişe ihtiyaç duymasa da tartışıkça öncesinde sonrasında aynı geçmiş içerenerleriyle muhakkak ortaya çıkacaktır. Bunların küçük İskender'in ve yazdıklarının özellikleri içinde öne çıktığını bir kez daha belirtip konuyu arzu etme ve yaşamaya bağlıyorum.

İnsan bireyliği arzu temelli bir hayatı açık ya da gizli yaşamaya çalışırken küçük İskender'in hayatı ve şiiri çoktan onun yanında yer almış ve bunu cümle âleme ilan etmişti ve hepimiz yaşadığımız bu hayatın "kanlı lağım fareleri"ydik ve oradan şiire "iltica" ettik.

Gökyüzüne bir sır vereceğim

İskender bir kişiye bir kere sarılır, ama son sefer görüşmemizde üç veya dört kere sarıldı ve “Eğer ölürsem seni çok sevdiğimi unutma; ben çok güzel yaşadım, güzel insanlar tanıdım, güzel dostlarım oldu, harika filmler izledim, hayalim olan Bodrum’a taşındım, ölümden korkmuyorum” dedi...

Sema Yayla Boza

Yıl 2010, bir akşamüstü Ankara sokaklarında dolaşırken Kerim Akbaş ile karşılaşmıştım, Ankara'yı bilen bilir, her köşe başında bir dost ile karşılaşılıp ayaküstü bir dal sigara eşliğinde sohbet edilir. Çünkü Ankara'nın iklimidir sohbet. Sohbetler arasında gelişen dostluklar da bu şehrin meyvesidir. Sohbetimiz arasında Kerim bana küçük İskender'in şiir gecesi olduğunu ve bir programım yoksa geceye davetli olduğumu söylediğinde çok heyecanlanmıştım, çünkü küçük İskender'in şiirleri ile lise yıllarında tanışmış, tüm kelimelerini adeta gözlerime mıhlamıştım.

2010 Kasım ayıydı hiç unutmam, çekingen bir tavırla şiir gecesine girmiş hayranı olduğum şairin şiirlerini kendi sesinden dinleyip arkasından kitap imzalatmıştım “Aşk sana düşsün” demişti. Ne kadar da heyecanlıydı çocuk kalbim. Şiir gecesinin ardından bir masa kurulmuş ve sohbete devam etmiştik, sohbetin ardından da misafirim olarak bana geçmiştik. O gün bugündür her Ankara ziyaretinde İskender'in ilk durağı benim evim olmuştur.

Yıllardır paylaşılan anıları yazmaya kalksam bir orman olur. O yüzden kalbimin ortasından söküp çıkardığım İskender'in son Ankara ziyaretini yazacağım. İki yıl önce Mayıs ortasında şiir gecesi için gelmişti İskender. Bilen bilir, İskender tek başına seyahat edemez, panik atağı vardır ve uçak onu biraz korkutur, ama bu sefer yalnız gelmeyi tercih etmişti. Onu havaalanına karşılamaya gitmiştim, karşılaştığımızda yolculuğunun nasıl geçtiğini sordum, yanında bebekli bir anne oturuyormuş, "Bebek sürekli ağladı, hiç susmadı. Panik atağımın tutmasına bile izin vermedi. O yüzden yolculuk nasıl geçti dersene, bebek ağlamalı geçti" dedi ve gülümsedi. Sıkıca sarılmıştık, kızım dedi bana ve ikinci defa sarıldı. Yıllardır tanıyorum onu, iki kez sarılmazdı hiç. Garip gelmişti bana.

Yol yorgunluğu birası içmek için bir mekana geçmeye karar verdik, mekana giderken yol boyunca Bodrum'u anlattı bana. Limon fidesi alacakmış, bahçesinde çok çiçek varmış ama ağaç da olsun istiyormuş. İlla ki, gel birlikte dikelim dedi, tabi ben de o sıralar yüksek lisans tezi ile uğraşıyorum. Sen limonu dik, ben limonata yapmaya geleyim, diyerek şakalaştım. Yolculuğun bir kısmı sessizdi ve sadece Ankara'yı izliyordu. Normalde arka arkaya sigara yakardı İskender ama hiç sigara yakmamıştı. Mekana girdik rakı geldi masaya, bir duble içti ve "Sema eve dinlenmeye geçelim" dedi.

'YURT DIŞINA GİT, MÜZELERİ GEZ, ÇOK RESİM YAP, ÇOK FİLM İZLE VE BOLCA YAZ'

Eve geçtiğimizde dalga geçti benimle, çünkü her yıl ev değiştiriyordum. Bir mekanda bir yıldan fazla yaşayamıyordum ve İskender "bu seferki evinde bir yıldan fazla dur lütfen, tüm Ankara'daki evleri gezdirdin bana" dedi. O sırada dolaptan bir bira çıkardım verdim, yok kahve istiyorum, dedi. Akşama kadar iki kahve eşliğinde sohbet ettik. Tezimi inceledi ve fikirler verdi, sonra bolca nasihat etti "yurt dışına git müzeleri gez, çok resim yap, çok film izle ve bolca yaz" diyerek gülümsedi.

Akşam oldu ve biz şiir gecesine geçtik. Gece kalabalıktı, geceye önce şair gürültüsü ile başladık, İskender'in şiir geceleri hep şair isimleri ile başlar, dinleyiciler hep bir ağızdan şair isimleri sayar ve büyük bir gürültü yükselirdi gökyüzüne "Can Yücel, Edip Cansever, Nilgün Marmara, Cemal Süreya, Turgut Uyar, Arkadaş Zekai Özger, Didem Madak... küçük İskender"

Yıllardır her şiir gecesinin ardından oradaki dinleyicilerden de gelmek isteyen olursa, hep birlikte bana geçerdik. Ama bu sefer yorgundu İskender, yanıma gelip "Sema geceyi çok uzatmayalım, gelen olursa bile erken bitirelim, çok yorgunum" dedi.

“

Yıllardır her şiir gecesinin ardından oradaki dinleyicilerden de gelmek isteyen olursa, hep birlikte bana geçerdik. Ama bu sefer yorgundu İskender, yanıma gelip "Sema geceyi çok uzatmayalım, gelen olursa bile erken bitirelim, çok yorgunum" dedi.

Hem yaşlanmak da güzel, çok güzel yaşadım, çok güzel insanlar tanıdım, çok güzel sohbetlerde yer aldım ve çok fazla film izledim. Film izlemek onda tutkuydu, her yıl film festivallerini takip eder, Oscar filmlerini önceden izler, kendi aramızda hangisi seçilebilir diye tartışmalar yapar ve Oscar'da notlar tutardı. Hayallerinden birisinin film çekmek olduğundan bahsetti o gece, aklında bir senaryo varmış. Daha olgunlaşmamış, olgunlaşınca paylaşacakmış bizlerle.

Gece eve geçerken üç, dört bira aldık. Bizimle kimse gelmemişti. Birer bira açtık ve İskender ile neredeyse gün ışığına kadar sohbet ettik. Normalde gecenin ardından bir saat oturur uyurdu ama o gece sohbet koyuydu. Bir biranın ardından çay koyalım mı dedi İskender, çay koyduk ve konuşmaya başladık.

“Sema yıllardır tanışıyoruz, ilk tanıştığımızda çok kalabalıktık, genç şairler vardı ama zamanla azaldık, bak şimdi kaç kişiyiz. Tabi o zamanlar ben de çok içerdim, içince zor bir insan oluyordum, tahammülüm kalmıyordu insanlara karşı ama Bodrum beni sakinleştirdi. Farkında mısın artık az içiyorum, sigarayı yarıya düşürdüm, sabahları pencereyi açıp deniz havası çekiyorum içime ve kahvaltı yapıyorum. Hani sen hep kahvaltı hazırlardın, ben de “benim kahvaltım bira” derdim ya, o devir bitti artık. Aaaa bu arada komik bir şey anlatayım sana, arkadaşlar illa beni yüzmeye götürmek istedi, tabi bende panik atak var ya korkuyorum denizden. Eee nasıl yüzeceğim, gittik oradan bir simit aldık, sarı renkli, ördekli çocuk simidi. Hayal edebiliyor musun, ördeğin içinde ben cıp cıp denizde.”

Kahkaha attım, durduramıyordum kendimi. İskender ile ilk kez bu kadar uzun sohbet ediyorduk teke tek, hikayelerimizi anlatıyorduk, çünkü hep kalabalık olurduk ve derinlemesine konuşamıyorduk, ama o gece yalnızdık.

‘HİKAYE ANLATMAYI ÇOK SEVERDİ’

Bodrumu anlattı bana uzunca, gittiği mekanları, orada huzuru bulduğunu ve İstanbul’un kalabalığının onu çok yormuş olduğunu... Ama şimdi orta yaş huzuruna erdiğinden bahsetti. Ne orta yaş dedi, yok yok yaşlandım artık diye ekledi, o meşhur hareketini yaptı, elleriyle arkaya saçlarını sıvazlayarak güldü. Hem yaşlanmak da güzel, çok güzel yaşadım, çok güzel insanlar tanıdım, çok güzel sohbetlerde yer aldım ve çok fazla film izledim. Film izlemek onda tutkuydu, her yıl film festivallerini takip eder, Oscar filmlerini önceden izler, kendi aramızda hangisi seçilebilir diye tartışmalar yapar ve Oscar'da notlar tutardı. Hayallerinden birisinin film çekmek olduğundan bahsetti o gece, aklında bir senaryo varmış. Daha olgunlaşmamış, olgunlaşınca paylaşacakmış bizlerle. Ben de sormadım senaryoyu, çünkü İskender’in kelimeleri özeldi, ben bunun farkındaydım, o anlatmak istediği kadar anlatırdı ve ben dinler, farklı bir fikrim varsa usulca fısıldardım ona ve bu davranışım onun çok hoşuna giderdi. Sonra Ağır Roman’ın çekimlerinden bahsettik, set arkasında yaşanan hikayeleri anlattı. Hikaye boldu onda, hikaye anlatmayı çok severdi.

Sonra Can Yücel’den bahsettik, küçük İskender cebinde şiiri ile

Can babanın yanına oturmuş:

“İşte toyduk, şiirimi okutacaktım aklım sıra ama elim cebime girmedim. ‘Çocuk sen şiir mi yazıyorsun?’ dedi bana, sesi de kalındı, sararmış bıyıklarıyla bana bakıyordu. Evet dedim, ver bakalım şiirini dedi. Ben de cebimden çıkarıp verdim. Aldı eline kağıdı, şiir yazmak göt ister çocuk deyip bana geri verdi. O an anladım ki şiir yazmak gerçekten göt istiyordu. Okuyacaksın, izleyeceksin, insanlarla konuşacaksın, müze gezeceksin, başka sanat dallarından arkadaşların olacak. Şiir yazmak öyle iki kelimeyi yan yana koymakla olmuyor, ben çok söyledim bunu çocuklara. Tabii bir Can baba olamam o ayrı, ama o sözü hala kulaklarımdadır, şiir yazmak göt ister. Sema geç oldu, uyuyalım artık, yarın konuşuruz.”

Çok güzel bir sohbeti benim için. İskender normalde sadece bir gün kalırdı, şiir gecesinin ertesi günü hemen dönerdi evine, çünkü o evini hemen özlerdi. Ama bu geldiğinde iki gün kalacaktı bende.

Sabah uyandığımda bir sürpriz ile karşılaşmıştım. Yıllardır ben İskender’e kahvaltı hazırlardım ama bir iki lokma alır ya da almazdı. Fakat o sabah, erkenden kalkıp bakkala gidip ekmek alıp gelmiş, kahvaltı hazırlamış. Kahvaltıya oturduk, müzik eşliğinde kahvaltının çok güzel olduğundan bahsettik. “Güzel yedim değil mi?” dedi bana, “Şaşkınlığım İskender, gerçekten kahvaltı yaptın, hadi bir bardak daha çay içelim” dedim. Çay içtik, çay içerken karnını tuttu.

“Sema benim ciddi bir hastalığım var bence, karnım çok şiş, sanırım sirozum” dedi. Ben de hemen doktora gitmelisin dedim telaşla, “Okulu bırakmış olabilirim ama az buçuk hekimlik bilgimle, vücudumda olan her ne ise ilerledi ama eve dönüşte gideceğim doktora” dedi. Sonra çantasını kurcaladı, eğer Bodrum’a gelirim beni sevdiği bir mekana götürecekmış, o mekanın çakmağını getirmiş bana. Sarı bir çakmak, şimdi süslü bir kutunun içerisinde duruyor son sohbetin şahidi olarak.

‘KIRGINLIKLAR VARDIR ELBET, HEPSİNİ AFFEDİYORUM’

Kahvaltı sonrası birer kahve içtik, sonra bir bira, iki sigara derken akşam oldu ve İskender şunları söyledi bana “Geçmişte çok kalabalıktık, kırılıp aramızdan ayrılanlar oldu, hepsini çok sevdim, şimdi hiç biri ile iletişimim yok, aramıyorlar beni- hani anlamaya çalışıyorum gençler diye ama koyuyor yine de. Gerçekten benim kızımın, yıllardır her zaman

“

“Sema benim ciddi bir hastalığım var bence, karnım çok şiş, sanırım sirozum” dedi. Ben de hemen doktora gitmelisin dedim telaşla, “Okulu bırakmış olabilirim ama az buçuk hekimlik bilgimle, vücudumda olan her ne ise ilerledi ama eve dönüşte gideceğim doktora” dedi. Sonra çantasını kurcaladı, eğer Bodrum’a gelirim beni sevdiği bir mekana götürecekmış, o mekanın çakmağını getirmiş bana. Sarı bir çakmak, şimdi süslü bir kutunun içerisinde duruyor son sohbetin şahidi olarak.

“

Sarıldık ve çantasını sırtına takıp ilerledi, geri dönüp gülümseyip el salladı. Bodrum'a ulaştığında kalp krizi geçirmişti. Aradım "İyi olacağım merak etme, iyileşip nikah şahidin olacağım, düğününde oynayacağım" dedi. Bir süre sonra bir konuşma daha gerçekleştirdik, "Sema kalp krizinin altında başka nedenler varmış yani mücadeleye devam, mutlu gününde yanında olamayacağım ama kalbim seninle" dedi.

yanımdaydın, her İstanbul ziyaretinde kapımı çaldın, kızım diye bahsediyorum senden, o yüzden sana birkaç söz söyleme hakkı görüyorum kendimde; çok resim yap, hayattan keyif al, hep aşkla kal. Ankara benim için farklı bir şehir, seviyor muyum yoksa sevmiyor muyum bilmiyorum ama Ankara'da tanıdığım oğlum dediğim, çocuklarım dediğim insanlar var. Kırgınlıklar vardır elbet, ama ben hepsini affediyorum." Bu cümlelere anlam verememiştim ve sadece susmuştum.

'ÖLÜMDEN KORKMUYORUM'

Ertesi sabah havaalanına bırakmaya gittim onu, döndü döndü sarıldı. İskender bir kere sarılır bir kişiye, ama bu sefer üç veya dört kere sarıldı ve şunu söyledi: "Eğer ölürsem seni çok sevdiğimi, Kerim'i çok sevdiğimi ve çocuklarım dediğim kim varsa çok sevdiğimi unutma" "Ölüm ne demek İskender, daha çok şiirler okuyacağız, filmini izleyeceğiz senin" dedim. "Ben çok güzel yaşadım Sema, güzel insanlar tanıdım, güzel dostlarım oldu, harika filmler izledim, hayalim olan Bodrum'a taşındım. Ölümünden korkmuyorum" dedi.

Sarıldık ve çantasını sırtına takıp ilerledi, geri dönüp gülümseyip el salladı. Bodrum'a ulaştığında kalp krizi geçirmişti. Aradım "İyi olacağım merak etme, iyileşip nikah şahidin olacağım, düğününde oynayacağım" dedi. Bir süre sonra bir konuşma daha gerçekleştirdik, "Sema kalp krizinin altında başka nedenler varmış yani mücadeleye devam, mutlu gününde yanında olamayacağım ama kalbim seninle" dedi.

Sonra kitaplarını karıştırdım. Bir kitabına "Gökyüzüne bir sır ver" diyerek imzalayıp vermiş bana. Bugün gökyüzüne bir sır veriyorum İskender:

"Bir dostum vardı yıldızlara yolculuğa çıktı, onu galaksinin dört bir yanına dağıt, yıldız tozu olup yağsın üzerimize. Ve onu çok sevdiğimizi ve hep seveceğimizi üfle kulağına. Ve her yıldız kayışında bir şiir olarak insin Bodrum'a."

küçük İskender için notlar

Tüm maceralara yelken açmış bir asi yeni sesi, sırtını sağlam duvarlara dayamadan nasıl kabul ettireceksin o vakit? Şiiri nasıl okumak gerektiğini bizatihi göstererek, icabında, ülke bir devasa futbol sahasıymışçasına, okurları teke tek markaja alarak...

“bu şehir bana çok şaşıracak!” diyordu, “Chopin Akşamları”nda... Hakikaten küçük İskender’e acayip şaşırmıştır bu şehir, şehirde kullanılan dil, bu dilde düşünen, boğuşan, yazan ve bozan kim varsa, gençleriyle ve daha az gençleriyle.

Benim İstanbul’dan uzak olduğum yıllardı, ne yazsa merak eder, onları çuvallara doldurup inime taşırdım.

Vivet Kanatti

*“İlerki kavşağa kadar sür peugeot’yu
ilerki kavşağa kadar sür alkolü. Bütün uzuvları
lanetli yemişler veren sıradışı bir okalıptüs
iharetin altında avına yaklaşan zenci timsah walkman’da jay-jay
johanson’dan humiliation gerilim dozu yüksek bir imparatorlu-*

Genç hayranlarıyla, amatörlerle, hatta futbolseverlerle handiyse bire bir kurduğu dostluğa, ahbablığa rağmen (ki bu iletişim, dünyayla temasının, metinsel evreninin malzemesiydi de), esas, yalnızlığında (“yalnızlığın cemaatsiz!”) bulmuş olmalı, masayı devirme gücünü. Zaman içinde masanın kırık ayaklarını, kimi kırık kalpleri az çok onarmaya çalışsa da...

*ğün çöküşü ilerki kavşağa kadar sür alkolü. Jay-jay,
aklın varsa bana batıdan biraz
saat farkı çal,*

*Kan çöktü mü dibine, üstte serum kalacak,
Aşk çöktü mü dibine, üstte hüznün kalacak,
İmparatorluk çöktü mü cinayetimize ne olacak...”*

(Sürat Çocuğu, Klarnet, 2001, Om şiir)

Birçok konuda acıtıcı ve hazmı zor olanın ancak battaniyeler ve kat kat giysiler (mecazlar ve diğer kabuklar içinde, bin dereden su getirilerek ifade edildiği uzun bir Franco dönemi ardından çıkan gelen tek kişilik bir Movida hareketi gibiydi küçük İskender. Onca örtü, sis, süs ve bilmeden sonra “kelimeler iç çamaşırı giymez” alanına dalıyorduk. Çıplak ve kırıtsız, hem de sofistike bir şiir. Sevdiğimiz nice isyankârla, oyunbazla akraba (Allen Ginsberg’den Boris Vian’a) ve tamamen kendini büyütmüş bir yetim.

Yola serpiştirdiği çakıl taşlarını (metinlerinde henüz izleri yokken) tahmin etmeye çalışırdım: “Hayalini uç sınırlara sürerken bedenine, sıhhatine de çok mu hoyrat? Neleri deniyordur acaba? Genç Sartre gibi meskalin kürü? Ona yakın başka bir şey? Birçok şey?”

Konuşmadım ama düşündüm; doğru. Esas çekirdeğinin som yalnızlık olduğunu da hep düşündüm. Hâlâ da.

*“gece gemileri yalnızca gölgeleri taşırlar, sahihsiz, sakat gölgeleri.”
(...)*

“gece gemileri! Ölüler için düdüğü öttürür, sis bombası üfler.”

Genç hayranlarıyla, amatörlerle, hatta futbolseverlerle handiyse bire bir kurduğu dostluğa, ahbablığa rağmen (ki bu iletişim, dünyayla temasının, metinsel evreninin malzemesiydi de), esas, yalnızlığında (“yalnızlığın cemaatsiz!”) bulmuş olmalı, masayı devirme gücünü. Zaman içinde masanın kırık ayaklarını, kimi kırık kalpleri az çok onarmaya çalışsa da...

Tüm büyük yalnızlar gibi, küçük İskender çokça yanlış anlamaya da sebep verdi. Bu yanlış anlama/yanlış anlaşılmalardan biri, alçakgönüllü olduğuydu, ki cenaze töreninde kulaklarımızla duyduk.

Güler misin ağlar mısın: küçük İskender alçakgönüllü? Yok deve! Develerden bir kervan. Nasılsa hayvanları da çok yakın.

“Yeryüzündeki tüm ırmakların adlarını/ onlardan su içen hayvanlar koyarmış”. (“İt inceliği” şiirinden, Teklifsiz Serseri, 1. Basım

Gerçi istediğin kadar okuru yazarı markajla, “yüz yüze temas”ı öncele, okuma seansları düzenle, durmaksızın yaz ve yeni yollar kaz, öldüğün gün gene dolaşıma ilk şiirlerinden dizeler sürülecek. En lirikleri... Çünkü burası Türkiye, yok öyle!

2006)

Lisesinin mezunlar derneğince düzenlenmiş törende İstiklal Marşı'nı da dinledik bu arada, hiçbir meskalin kürünün kolayca öngörüp tasarlayamacağı bir gerçeküstücü film şeridinde beraberce (o sahnede karanfilli kutusu içinde, bizler karşısında ayaklanmış olarak) rol almışız gibi. “istikbal savaşı gazisiyim” dizesini yanlış mı okumuşlardı?

Nerede kalmıştık? Alçakgönüllü değildi kanımca küçük İskender. En başından. Yaratacağı karmaşanın gayet farkında, tıp eğitimini beşinci sınıfta terk ediyorsa, aşırı farkındalık ve özgüvenlidir bu kopuş. Hekimliğin getireceği kaçınılmaz sosyal itibar, sağlam maaş, hastalar ve muayenehaneler: tüm bunlar onu, öncelikle kendi gözünde, şair olarak ikincil bir kümeye düşürmeye aday değil miydi?

Ya Rimbaud ya hiç. Bir mesleki ceket ve önlükle, erkle, yönetici koltuğuyla (kültür alanında dahi olsa) Rimbaud, hatta Ginsberg mi olunurmuş?

“ben öteki yüzyıla geçiyorum kıvrık kelimelerimle.”

Tüm maceralara yelken açmış bir asi yeni sesi, sırtını sağlam duvarlara dayamadan nasıl kabul ettireceksin o vakit? Şiiri nasıl okumak gerektiğini bizatihi göstererek, icabında, ülke bir devasa futbol sahasıymışçasına, okurları teke tek markaja alarak...

Gerçi istediğin kadar okuru yazarı markajla, “yüz yüze temas”ı öncele, okuma seansları düzenle, durmaksızın yaz ve yeni yollar kaz, öldüğün gün gene dolaşıma ilk şiirlerinden dizeler sürülecek. En lirikleri... Çünkü burası Türkiye, yok öyle!

Burası çetin cevizimiz. “Aklım!/ İçini bırak – kabuğunu ye cevizin.”

Kimilerinin ilk şiirlerini tercih etmesini küçük İskender şöyle açıklar Semih Gümüşe, 2014 tarihli bir söyleşilerinde:

“Sağlamcılık ve takipsizlik. Şairle beraber onun edebi yolculuğuna çıkmayıp karada kalmanız sağlamcılıktır; onun sonraki yazdıklarının ‘tamamı’nı izlemeyip savsaklamak da takipsizlik kararını kuvvetlendirir. (...) Sizi bugün bile sadece ilk kitabınızla değerlendiriyorlarsa eleştirmenlerdeki tutuculuğun ve tembelliğin tartışmaya açılması gerekir. ‘Gençliğimde sizi çok okurdum; ama şimdi iş güç’ diye sızlananlarla çevrili her şair. Çünkü şiirin sunduğu bağımsızlıkla ve özgürlükle bağı kopmuş onların. Siste-me entegrasyon kolaylarına gelmiş. Vicdan azabı çektiklerinde de

akıllarına Gözlerim Sığmıyor Yüzüme geliyorsa hayıflanacak olan ben değilim herhalde. GSY bir panoramaydı; gitgide muhalif bir dilin oturtulması zaman aldı. (...) Pek ilgilenmiyorum açıkçası. İlgilenirsem şekillenmeye başlarım.”

O hâlde, ilk baskısı 1996’da Parantez’den çıkan “The Kırmızı Başlıklı İstasyon Şefi”ndeki Metin Göktepe’ye ithaf edilmiş “Süratli kalpler, /Hisli duruşlar,/ Manalı kalemler” den birkaç alıntıyla bu teşekkür yazısını tamamlayayım:

*

Büyük bir cast ajansına bağlıyız adeta. Hepimiz karakter oyuncusuyuz. Sıramız gelmeden ölüyoruz, öldürülüyoruz. Bir kedi, çişini yapmak için toprağı eşelese kan fişkiriyor.

(...)

*

‘Arkadaşıma Dokunma’ deyince duruyor sanki akan sular, cesetler. Ortaboru’da bir delik yüreklerimiz. Öldürülen gazeteci annelerine doğru kalkıyor aletleri bazı müzisyenlerin. Düzenlemeci Angut’un makineli tüfek sesiyle örtülüyor umutlarımız, yarınlarımız, gerisi dünlerimiz...

*

‘Beni vur, beni onlara verme’ derken sevgilisini katil yapıp kendisi yırtan Ahmet’leri anlamakla başlamalı herşey!

*

Başka bir gezegende iş imkanım olsa, belki bu gece yola çıkarırım. Ya da azınlık olarak bir uyduya yerleşirim. Sağlıklı bir başlangıç için ben de şehit düşerim. Yarasaları görüyor musun anne! Uyuma sakın! Uyan anne!

*

Gazeteciler leblebi çekirdek değildir. Gerçek gazeteciler, onur öğretmenleridir.

(Bu arada, birkaç yıl, küçük İskender öyle yazıyor diye her şey’i bitişik yazdım galiba ben de. “Her Şey Ayrı Yazılır” kitabından çok önceydi tabii...)

küçük İskender Kitapları

“Her Şey” Ayrı Yazılır

Yazar: küçük İskender
Yayınevi: Can Yayınları
Sayfa Sayısı : 256

Waliz Bir

Yazar: küçük İskender
Yayınevi: Can Yayınları
Sayfa Sayısı: 152

küçük İskender Kitapları

Periler Ölürken Özür Diler

Yazar: küçük İskender
Yayınevi: Can Yayınları
Sayfa Sayısı : 104

Mayıs Giremez

Yazar: küçük İskender
Yayınevi: Can Yayınları
Sayfa Sayısı: 136

küçük İskender Kitapları

The God Jr

Yazar: küçük İskender
Yayınevi: Can Yayınları
Sayfa Sayısı : 224

Ölen Sevgilimin Şiir Defteri

Yazar: küçük İskender
Yayınevi: Can Yayınları
Sayfa Sayısı: 96

küçük İskender Kitapları

Türkçe Sözlü Hafif Mavi

Yazar: küçük İskender
Yayınevi: Can Yayınları
Sayfa Sayısı : 224

Kırık Kadeh Sineması İftiharla Sunar

Yazar: küçük İskender
Yayınevi: Can Yayınları
Sayfa Sayısı: 128

küçük İskender Kitapları

KÜÇÜK İSKENDER
ARKADAŞLAR
İÇİN İNTİHAR
VAKTİ

♥can
KÂĞIT KİTAPLAR

Arkadaşlar İçin İntihar Vakti

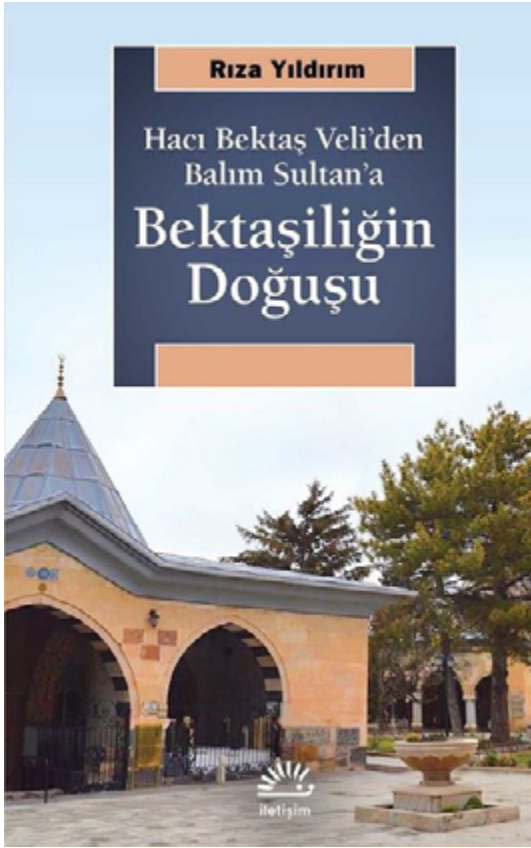
Yazar: küçük İskender
Yayınevi: Can Yayınları
Sayfa Sayısı : 48

İkinci Waliz

Yazar: küçük İskender
Yayınevi: Can Yayınları
Sayfa Sayısı: 160

YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR

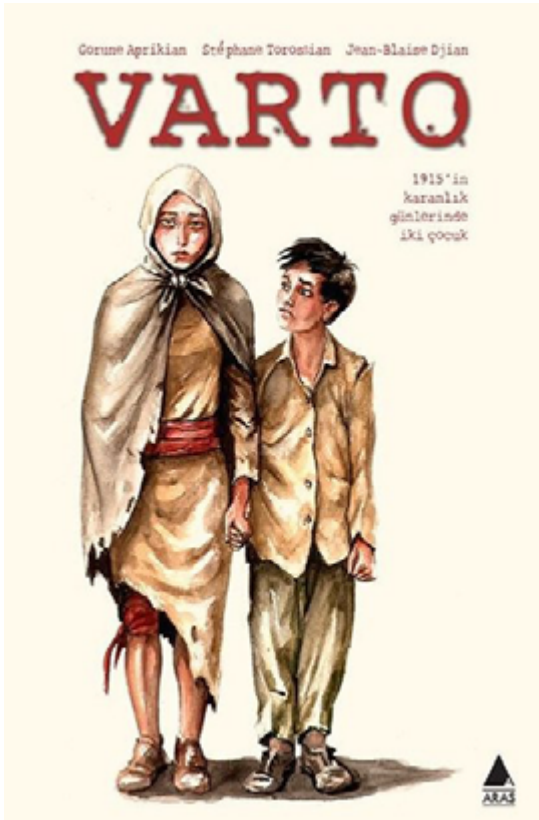

Bektaşiliğin Doğuşu-Hacı Bektaş Veli'den Balım Sultan'a

Yazar: Rıza Yıldırım

Yayınevi: İletişim Yayınları

Sayfa Sayısı : 368

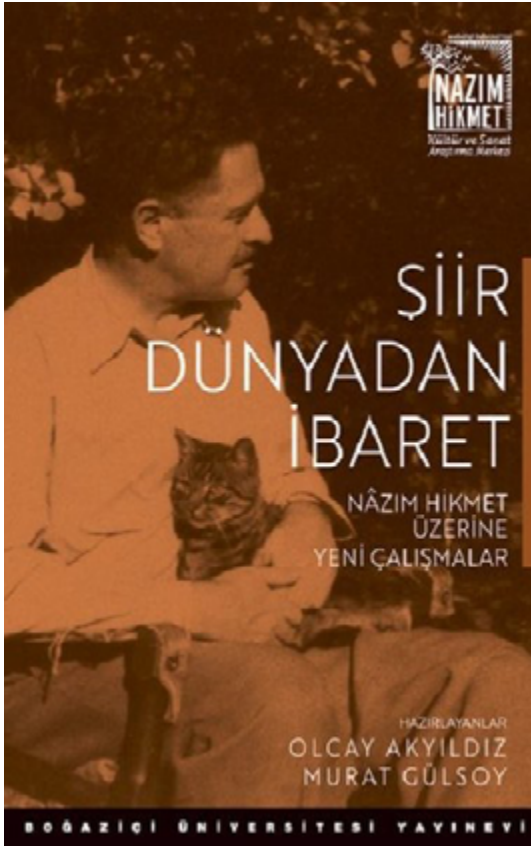
Varto

Yazar: Gorune Aprikian

Yayınevi: Aras Yayıncılık

Sayfa Sayısı: 128

YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR

Şiir Dünyadan İbaret

Hazırlayan: **Olca Akyıldız, Murat Gülsoy**
Yayınevi: **Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi**
Sayfa Sayısı : 334

SÜRGÜNDE MUHALEFET: Namık Kemal'in Hürriyet Gazetesi

2 (1869-1870)
EKSİKSİZ TÜM KOLEKSİYON

Namık Kemal'in Hürriyet Gazetesi 2-Sürgünde Muhalefet

Derleyen: **Namık Kemal**
Yayınevi: **VakıfBank Kültür Yayınları**
Sayfa Sayısı: 504

YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR YENİ ÇIKANLAR

Önceki Çağın Akşamüstü

Yazar: **Ömer F. Oyal**
Yayınevi: **Yapı Kredi Yayınları**
Sayfa Sayısı : **232**

İblisin Oyunu

Yazar: **Joseph Kessel**
Çevirmen: **Ersel Topraktepe**
Yayınevi: **Yapı Kredi Yayınları**
Sayfa Sayısı: **96**

ÇOK SATAN KİTAPLAR

EDEBİYAT

1. Bir İdam Mahkumunun Son Günü
Victor Hugo , Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

2. Körlük
Jose Saramago, Kırmızı Kedi

3. Fahrenheit 451
Ray Bradbury, İthaki Yayınları

4. Hayvan Çiftliği
George Orwell, Can Yayınları

5. Olağanüstü Bir Gece
Stefan Zweig, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

6. 1984
George Orwell, Can Yayınları

7. Şeker Portakalı
Jose Mauro De Vasconcelos, Can Yayınları

8. Fareler ve İnsanlar
John Steinbeck, Sel Yayıncılık

9. Simyacı
Paulo Coelho, Can Yayınları

10. Cesur Yeni Dünya
Aldous Huxley, İthaki Yayınları

11. Bilinmeyen Bir Kadının Mektubu
Stefan Zweig, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

12. İçimizdeki Şeytan
Sabahattin Ali, Yapı Kredi Yayınları

13. Suç ve Ceza
Fyodor Mihayloviç Dostoyevski, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

14. Satranç
Stefan Zweig, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

15. Beyaz Zambaklar Ülkesi
Grigory Petrov, Karbon Kitaplar

ÇOK SATAN KİTAPLAR

EDEBİYAT DIŞI

- 1. Bir Ömür Nasıl Yaşanır?**
Hayatta Doğru Seçimler İçin Öneriler
İlber Ortaylı, Kronik Kitap
- 2. Tüfek, Mikrop ve Çelik**
Jared Diamond, Pegasus Yayınları
- 3. Momo**
Michael Ende, Pegasus Yayınları
- 4. Metastaz**
Barış Pehlivan-Barış Terkoğlu, Kırmızı Kedi
- 5. Gerçek Tıp Yitik Şifanın İzinde**
Aidin Salih, Yitik Şifa
- 6. Kendine İyi Davran Güzel İnsan**
Beyhan Budak, Destek Kitap
- 7. İfsa**
Toygun Atilla, Kırmızı Kedi
- 8. Her Şey Değişir**
Anette Inselberg, Destek Yayınları
- 9. IKIGAI - Japonların Uzun ve Mutlu Yaşam Sırrı**
Hector Garcia, Francesc Miralles, İndigo Kitap
- 10. Sirkadiyen Beslenme**
Ayşegül Çoruhlu, Doğan Kitap
- 11. İyi Hissetmek**
Dr. David Burns, Psikonet Yayınları
- 12. Hayvanlardan Tanrılara Sapiens**
Yuval Noah Harari, Kolektif Kitap
- 13. Türk Askeri Kültürü**
Kolektif, Kronik Kitap
- 14. İrade Terbiyesi**
Jules Payot, Ediz Yayınevi
- 15. Vazgeçebilmek**
Guy Finley, Destek Yayınları

